

SOUTĚŽE V AQUASCAPINGU
AKVAJAR 2010
VIVARIUM BETTA SHOW 2010

Nový druh živorodky: Gambusia zarskei
Kouzelné rybí koule, Interzoo 2010

BIOTOPY: Guachapana
Brachygobius

700 dní jednej dvadsaťosmičky
Pterophyllum altum

Milé čtenářky, milí čtenáři,

letní počasí konečně udeřilo naplno a málokdo má chuť vysedávat u počítače. A stejně nám to nedalo a připravili jsme pro Vás další *Akvárium* – pro případ, že by se zatáhla obloha a Vy se museli nějak zabavit doma pod střechem. Ne snad, že bych to chtěla přivolat! Na slunce a teplo jsem se po všech těch deštích už moc těšila i já, a to jinak vedru neholduju.

Ačkoli v létě akvaristika ustupuje lehce do pozadí našich zájmů a diskusí, téma akvaristických časopisů v Česku (potažmo i na Slovensku) je zrovna velmi aktuální. Před několika měsíci se bouřlivě debatovalo o titulu *Akvárium*-*Terárium*, resp. o jeho bližším se možném konci (jak víme, ten opravdu nastal). Docela nedávno se na přetřes z podobných důvodů dostal bejnamínek *Aquaristik*, ostatně ten byl z různých důvodů hojně „propíraný“ už od počátku své existence. Nechme se překvapit, jak to s ním dopadne. Třetí časopis – *Akvárium Živě* – je v téhle situaci zajímavý tím, že se o něm vůbec nemluví. Tudíž to z vnějšku vypadá, že tento časopis vytrvá.

O našem *Akváriu* se také nemluví, což je z tohoto úhlu pohledu příznivé. Hlas lidu napovídá svým mlčením, že to ještě nezabalíme :-). Nicméně bychom byli rádi – a nebo především já osobně bych byla ráda, aby v jeho fungování nastaly jisté změny.

Chci ujistit všechny naše příznivce, kteří vyslovili obavy o další osud *Akvária* po mém odchodu ze Slovenska, že se nic zásadního nezměnilo a nezmění. Časopis dál vychází pod záštitou KLUBu.AKVA.SK, protože bez všech těch lidiček v „daleké“ Bratislavě, bez jejich příspěvků, pomoci a podpory by vypadal úplně jinak. Ne, on by nikdy nevzniknul.

Pravda, spolu se mnou se teď jádro redakce přesunulo do Ostravy. Já si ale myslím, že zdejší po všech stránkách inspirativní prostředí bude mít jen a jen kladný vliv :-).

Tým autorů i redakce samotná nikdy nebyly čistě klubové. Je to vidět i na příspěvatelech v posledních číslech. Mnozí z nás mají svoje vize a nápady, jak v tvorbě *Akvária* pokračovat, o čem psát... Náměty nám nechybí (a navíc jsou tu Vaše přání – já jsem nezapomněla!). Co bych si ale moc přála, je to, aby nás bylo více. Abyste se zapojili i Vy, naši čtenáři. Čím více autorů, tím pestřejší bude obsah a nebudeme Vás nudit.

Znovu Vás tedy vyzývám, podělte se s námi všemi o Vaše chovatelské úspěchy, zkušenosti, zážitky (např. v rubrice *Za humnami* – a nebo nechodíte ven okukovat vodní rostliny a živočichy?). Opravdu stačí i krátké články nebo fotoreportáže o něčem, co si myslíte, že by mohlo zaujmout i druhé. A pokud si myslíte, že v našem časopise něco dlouhodobě chybí, dejte nám o tom vědět a nebo se zamyslete, jestli byste si takovou rubriku nechtěli vzít pod svá ochranná křídla. Najde se například někdo, kdo by chtěl prostřednictvím *Akvária* informovat československé akvaristy o tom, co je ve světě nového na poli akvariální techniky a výrobků vůbec?

Já vím, letní počasí konečně udeřilo naplno a málokdo má chuť vysedávat u počítače. Tak si to nechte projít hlavou a užívejte si krásných dní venku. Na konci léta se Vám zase připomeneme s 25. číslem *Akvária*, které odstartuje už pátý ročník naší existence.

Příjemné počtení...

Markéta Rejlková

(Foto: Armin Piątkowski)

Akvárium – dvojmesačník, vydává KLUB.AKVA.SK – 24. číslo (vyšlo 12.7.2010)

Redakčná rada:

Branislav Barčín, Norman Durný, Tomáš Kubík, Miloslav Pešek, Markéta Rejlková // klub@akva.sk

Na vzniku tohto čísla sa podieľali:

Branislav Barčín (alias barky), **Jan Burzanovský** (alias mlynář), **Norman Durný** (alias Norman), **Miloš Chmelko** (alias Miloš), **Tomáš Kubík** (alias pytel), **Jakub Lacina**, **John A. Lednický**, **Ivan Mikla** (alias Ajven), **Štefan Nikmon** (alias styv), **Petr Peřina**, **Armin Piątkowski**, **Ladislav Prohászka**, **Roman Rak** (alias Crayfish), **Markéta Rejlková** (alias Raviolka, www.maniakva.sweb.cz), **Jaromír Šmerda otec + syn** (www.sklorex-akvarium.cz), **Milan Tichavský** (alias claro), **Jakub Uhrín** (alias Kubo)

Zákaz kopírovania a rozširovania textového či obrazového materiálu bez písomného súhlasu redakcie. © KLUB.AKVA.SK

4

19

25

28

44

56

Akvárium, číslo 24:

Editoriál.....2

Obsah.....3

Ryby:

Brachygonius sp. hlavačka čmeláčí.....4

Aquadesign:

Mezinárodní soutěže v aquascapingu.....12

700 dní jednej dvadsaťosmičky.....19

Zaujímavosti:

Kouzelné rybí koule.....22

Živorodky:

Gambusia zarskei.....24

Cichlidy:

Začiatok splneného sna...?.....25

Biotopy:

Guachapana.....28

Reportáže:

Interzoo 2010.....44

Akvaristická jar v Bratislave 2010.....50

Vivarium Betta Show 2010.....56

Tierpark Hellabrunn (2.): Velké expozice.....65

Aktuálne:

Aquaburza Ostrava.....70

Medzinárodné majstrovstvá bojovníc 2010.....71

Pozvánka na Akvajeseň 2010 v Bratislave.....72

KLUB.AKVA.SK

usporiada v rámci Akvazimy 2010

4. ročník súťaže miniakvárií

4.-5.12.2010

ROK HLAVAČKY (4.): BRACHYGOBIUS SP. ANEB HLAVAČKA ČMELÁČÍ

Tento díl seriálu o hlavačkách se trochu vymyká, protože jde o přejetý článek. Když jsem ho před lety poprvé četla, nadchl mě a později jsem ho chtěla stůj co stůj dostat na stránky Akvária. Čekala jsem na vhodnou příležitost a tou „rok hlavačky“ určitě je. Paradoxně tento článek představuje druh (resp. komplex druhů), který je u nás z hlavaček asi nejběžnější – setkat se s ní můžeme v akvaristikách i v řetězcích typu Hornbach. Jsou hezké, ale většinou ve zbídačeném stavu a málokomu se podaří to, co dokázal a popsal John A. Lednický – tedy dostat je do perfektní kondice a mít tak možnost poznat další zajímavé stránky hlavaččího života. I když s malými „čmeláčky“ tedy naši akvaristé mají relativně dost zkušeností, ti, kteří byli v chovu úspěšní a něco o tom napsali... těch je jako šafránu. Proč se tedy nepoohlédnout za hranice a nezveřejnit text, který já osobně považuju za perfektní chovatelský článek. A věřím tomu, že kdo se začte, bude se mnou souhlasit.

BRACHYGOBIUS: EFEKTIVNÍ CHOV, ROZMNOŽOVÁNÍ A ODCHOV POTĚRU

John A. Lednický

Úvod

Před zhruba 37 lety jsem poprvé uviděl hlavačky rodu *Brachygonius*. Stalo se tak v jednom filipínském obchodě, který byl součástí řetězce prodejen se zvířaty na velkém tržišti. Bylo mi třináct let a už jsem za sebou měl mnohé úspěchy s rozmnožováním živorodých i jikernatých ryb, včetně skalár (*Pterophyllum scalare*), sumatranek (*Puntius tetrazona*), neonek (*Paracheirodon innesi*) a perlovek (*Hemichromis bimaculatus*). Přesto mi staříček filipínský majitel obchodu poradil, abych ještě nasbíral více zkušeností s chovem ryb, než si ty hlavačky pořídím, protože je to prý skutečná chovatelská výzva. Řekl mi, že potřebují do vody přidat přírodní mořskou sůl a že žerou jen *kiti-kiti*, komáří larvy.

To byla pozoruhodná rada, vzhledem k tomu, že hlavačky byly vystavené v podomácku vyrobené nádrži, jejíž skleněné stěny držel pohromadě asfalt a vybavení tvořil jednoduchý vzduchovací motorek a zavěšená mycí houba, která měla na starost filtraci. Ačkoli tohle zařízení působilo primitivně, ryby představovaly skutečné žlutozelené drahokamy s nápadnými tmavými svislými pruhy a zuřivě pronásledovaly *kiti-kiti* po své výstavní nádrži.

Bleskově se přesuneme na začátek roku 2003. Usadil jsem se v Illinois a svým dětem jsem pořídil 40-litrové sladkovodní akvárium. Dva měsíce poté, co jsem ho „zaběhl“ za pomoci několika gupek a rostlin a cyklus dusíku se ustálil, nastal čas porozhlédnout se po nějakých dalších malých rybkách navíc.

Brachygonius

Když jsem se zastavil v jedné místní akvaristice, můj tříletý synek tam zahlédl právě tyhle hlavačky a zeptal se mě, jestli si je může vzít. Pořád jsem si pamatoval, co mi bylo řečeno před dávnými lety, a protože jsem se o tohle téma už

Brachygonius xanthozonus. (Foto: J. de Lange)

nikdy nezajímal a nedoplňoval si vědomosti, měl jsem za to, že pro naši nádrž ty ryby nejsou vhodné.

Ale právě naopak – jeden z prodáváčů mě ujistil, že *Brachygonius* je ohromně populární rybka, snadno chovatelná, s úspěšnými odchovy v zajetí, stačí jí čistě sladká voda, je to rybka „čistič“ a žere vločkové krmivo. Dokonce mě ubezpečil, že žádný z jeho zákazníků si nikdy nestěžoval, že by tento druh byl nějak problematický. „Kupte si je hned teď“, povídá mi, protože ze zkušenosti věděl, že každá nová zásilka hlavaček se prodá následující den. Pod dojmem všeho, co jsem se tu právě dozvěděl, a naočkovaný nadšením mého synka jsem jich koupil osm.

Všechny hlavačky v téhle akvaristice byly nápadně malé, letargické a s výjimkou jednoho jedince s pěkně žlutým tělem měly všechny rybičky nevýrazné tenké černé pruhy a bledá těla. Ani vzdáleně mi nepřipomínaly ty nádherné tvory, které

jsem si pamatoval z filipínského obchodu. Usoudil jsem, že mě zřejmě klame paměť. Navíc se filipínský obchodník mohl mýlit, pokud jde o nároky tohoto druhu? Podle prodáváče tedy v Illinois to žluté zbarvení u jediné ryby bylo „zřejmě“ způsobeno stresem a malý vzrůst hlavaček byl zapříčiněn tím, že byly mladé, narozené teprve nedávno. Doporučil mi, abych je choval při teplotě 24 °C, s neutrálním pH a hrdě prohlásil, že v jeho akvaristice se do nádrží běžně přidává polévková lžice akvarijní soli (čistý chlorid sodný, žádná mořská sůl) na 40 l vody. Tón jeho hlasu naznačoval, že jde o obchodní tajemství nesmírné důležitosti.

Hlavačky a čtyři barvené okouníky *Chanda ranga* (červený, zelený, růžový, oranžový) – také tyhle mi doporučil onen prodáváč – jsem vypustil do 40 l akvária, hodně zarostlého. Nádrž a parametry vody byly následující: akvárium „dlouhého“ typu, na dně korálová drť, vnější filtr, standardní zářivkové osvětlení, teplota vody 24 °C, polévková lžice soli, pH 7,3. Používal jsem vodu z kohoutku, zbavenou chlóru a předem provzdušňovanou, s průměrným obsahem vápníku 38 mg/l. Z rostlin jsem nasadil *Microsorium pteropus*, neidentifikované zástupce rodů *Cryptocoryne*, *Vallisneria*, *Echinodorus*, *Eleocharis acicularis* a *Myriophyllum*.

Ten večer jsem na internetu hledal fotky hlavaček *Brachygonius* a zjistil jsem, že naše nové rybičky jsou neskutečně hubené až „vychrtlé“. Také jsem se dozvěděl, že uměle barvené *Chanda ranga* umírají obvykle hodně rychle. Předzvěst toho, co mělo přijít?

Následující dva dny jsem nezahlédl žádnou z nových ryb přijímat vločkové krmivo. Tři okouníci zemřeli. Ten poslední měl na těle a ploutvích bílé tečky. Telefonát do akvaristiky další ráno byl vskutku poučný: okouníci pocházeli ze „špatné dodávky“ a budou mi proto vyměněni, pokud donesu účtenku a mrtvé ryby jako důkaz.

Radou z obchodu, abych použil léčivo, jsem se neřídil. Zvýšil jsem teplotu na 27 °C. To ráno jsem nakrmil ryby živou artémií a poprvé jsem viděl, jak pět hlavaček nenasytně žere, což je trochu probralo a staly se aktivnějšími. Odpoledne jsem jim dal živé žížalce (populárnější obdoba nitěnek známá pod anglickým názvem blackworms, žížalce pestrá *Lumbriculus variegatus* – pozn. překl.), i když většina jich byla delší, než samotné rybky – a vyvolal tak naprosté šílenství.

Ale i tak žádné z obou krmiv neprobudilo aktivitu u tří hlavaček. Myslel jsem si, že jsou nemocné a nebo ještě stresované ze změny prostředí. Večer se dvě z těch ryb motaly po nádrži nebo se vznášely bez vlastní vůle. Jejich proužky teď byly hnědavé a podkladová barva růžovofialová. Třetí neduživý jedinec byl nafouklý a evidentně nemocný. Všechny tři hlavačky za krátkou dobu zemřely.

Parametry vody a první úspěchy v krmení

Domníval jsem se, že krupička, plísň, osmotický stres a nevhodná výživa byly společně zodpovědné za všechny ty problémy. Během následujících sedmi dní jsem postupně vyměňoval vodu, až jsem dosáhl toho, že obsahovala na každé

4 litry polévkovou lžici syntetické mořské soli (což odpovídá hustotě 1,004), pH bylo 7,5 a teplota 27 °C. Při každé výměně vody jsem přidával *Nitrobacter*, *Nitrosomonas* a další užitečné bakterie (s výrobkem značky Nutrafin) podle návodu. Jako odpověď na změnu parametrů vody jsem se dočkal toho, že poslední zbylý okouník začal žrát. Krmil jsem dvakrát denně, pokaždé živé žížalce a artémii (hlavačky odmítaly mraženou artémii i komáří larvy). Zatímco gupky i okouník si pochutnávali na ovocných muškách, hlavačky je přijímaly, ale hned zase vyplivovaly.

Brzo přineslo intenzivní krmení živým své ovoce. Za prvé, paví očka byla výrazněji zbarvená, hlavně co se týká modrých a červených odstínů. Za druhé, hlavačky se staly velmi aktivními, poskakovaly neustále mezi rostlinami a prozkoumávaly dno, byly pěkně kulaté (už nevypadaly „anorekticky“) a tělo se jim zbarvilo žlutozeleně se sytější černými svislými pásy. A nakonec okouník – tomu se ztratila většina bílých teček a získal lehce stříbrné zbarvení.

Naštěstí byl konec dubna a nedaleký rybník byl plný listů, které tam napadalo na podzim, a také plný vody ze sněhu, který roztál teprve nedávno. Rybník přímo kypěl životem, byla tam spousta koreter, patentek, larev komárů i muchniček, buchaneček, sem tam nějaká dafnie a hojnost něčeho, co byly pravděpodobně nějaké druhy moiny a bosminy. Chytl jsem je do jemné sítě, proplachoval a dával do akvária.

Když jsem nakrmil živým, hlavačky aktivně plavaly celým vodním sloupcem a hledaly kořist. Často se přichytily na skleněné stěny akvária těsně pod hladinou, jako by byly na číhané na ty živočichy, kteří se nacházeli blízko hladiny nebo snad přímo na ní.

Ze začátku se zdálo, že hlavačky se pustily do jakési zevrubné zkoušky, pravděpodobně se chtěly seznámit se všemi typy nové potravy. Později se ale staly mnohem vybíravějšími a chovaly se jako praví gurmáni. Je potřeba zmínit, že jako první volba vyhrávaly u hlavaček vždycky komáří larvy (ne ovšem kukly), hned poté vyhledávaly velké buchanky. Bosmina a moina přišly na řadu až poté, co už nezbývala ani jedna komáří larva. Naopak okouník si vybíral nejprve koretry a až potom larvy muchniček. Gupky žraly všechno bez nějakých preferencí.

Po dvou týdnech vykrmování rozmanitou živou potravou se tělesné rozměry hlavaček začínaly zvětšovat. V polovině června už byly dvojnásobné a jejich žlutozelené zbarvení bylo velmi intenzivní se širokými temnými pásy.

Bohužel, v slané vodě přežily z rostlin jen *Microsorium* a *Myriophyllum*. Abych nějak kompenzoval úbytek úkrytů, přidal jsem do akvária kámen, pokrytý schránkami přílipek. Ty představovaly nespočet jeskyněk různých velikostí, které mohly hlavačky využívat.

Jednoho dne jsem hlavačky zastihl při obléhání vznášejícího se trsu hnědovky. Pozorně jsem se podíval, co to tam dělají, a ukázalo se, že se v trsu rostlin schovává asi stovka čerstvě narozených pavích oček a hlavačky na ně číhaly a lovily je. A tak jsem objevil nový zdroj živé potravy!

Živou potravu jsem měl k dispozici až do konce července, potom jsem se pustil do chovu grindalu. Ten žraly všechny ryby a dal se snadno a levně chovat. Kromě toho jsem se pustil do chovu žížalíc, protože ty, co jsem kupoval, měly proměnlivou kvalitu a občas to byli spíše mrtví červi s nevíтанou příměsí typu pijavic, velkých bílých červů podobných tasemnicím a nebo úlomků zvířecích kostí. Přítomnost kostí mě zaujala a začal jsem se ptát sám sebe, jestli je dodavatel krmiti vedlejšími produkty z jatek?! Já jsem svoje žížalice živil proteinovým krmivem pro akvarijní ryby, např. peletami z krevet, a choval jsem je v nevyhříváných nádržích s výměnou vody každé tři dny.

Zkušenost, kterou jsem udělal v mládí, mi říkála, že poskytnout rybám vhodnou výživu je ten nejdůležitější faktor pro zajištění jejich dlouhověkosti, zdraví a dosažení úspěšného odchovu. Aby krmivo mých hlavaček bylo stále pestré a vyvážené, zkoušel jsem udržet kultury moiny, bosminy, dafnie, nitěnek, žížalíc, „obohacené“ artémie a také buchanek a sladkovodních blešivců (*Gammarus*). Všechny moje pokusy o chov dafnie z nedalekého rybníka selhaly (často byly kultury zamořené vířníky). Cysty dafnií, které jsem si nechal poslat, daly vzniknout jenom spoustě koryšků typu lasturnatek.

Během posledních vysilujících pokusů o chov dafnií jsem se pustil do pěstování řas rodu *Selenastrum* a *Nannochloropsis*. Chtěl jsem tak dafniím poskytnout přirozenou potravu (jedná se ale v obou případech o mořské řasy, pozn. překl.). Oba druhy řas se moc pěkně ujaly, ale dafnie se mi přesto udržet nepodařilo. Ani pokus se speciálním krmivem pro bezobratlé vyšel naprázdno.

Naopak chov moiny byl velmi snadný. Když jsem krmil řasami *Selenastrum* a *Nannochloropsis* a také krmivem pro bezobratlé, dosáhl jsem stejné hustoty moiny a bosminy, jaká byla v rybníce. Jenže tyhle malé tvory dospělé hlavačky často ignorovaly.

O velké buchanky, které jsem ovšem musel lovit, ale měly velký zájem.

Chov nitěnek jsem později zrušil a přešel na žížalice, protože to s nimi bylo snadnější.

Od kolegy jsem získával živé drobné koryšky vidlonožce (*Mysidopsis bahia*) ze slané vody – stali se zamilovanou pochoutkou, kterou hlavačky vášnivě pronásledovaly. V budoucnu určitě vyzkouším, jestli se vidlonožci dají chovat a jestli jejich kultivace bude finančně výhodná, abych je mohl rybám dávat častěji.

Ve slané vodě jsem nechával vyrůst žábronožky, přičemž jsem jim na střídačku dával fytoplankton, práškovou spirulinu a komerční preparáty určené právě pro artémie, abych zvýšil jejich výživnou hodnotu.

Míval jsem blešivce (často jsou nazýváni „sladkovodními krevetami“) ze dvou zdrojů. Takže jsem měl blešivce malé a velké. Ti velcí (šlo zejména o rod *Gammarus*) byli ve skutečnosti příliš rozměrní, někdy dokonce větší, než samotné hlavačky! Mimochodem, chovejte je v nádržích, které jsou kryté sítkou: můj kocour je zbožňuje. Vhodnější jsou pro hlavačky

Brachygobius ti menší blešivci (hlavně *Hyallela azteca*, ale i drobnější zástupci rodu *Gammarus*) a z nich jeden druh, který nedokážu určit, se množil velmi rychle. Krmil jsem je živými i odumřelými vodními rostlinami, spirulinovými vločkami, vláknitými řasami, salátem neošetřovaným žádným protiparazitárním přípravkem a vysokoproteinovým krmivem pro ryby. Choval jsem je společně s plži, které jsem nasbíral v rybníce, protože jsem předpokládal, že jimi zkonsumovaná a následně vyloučená rostlinná hmota je blešivci mnohem snadněji přijímána.

Je však potřeba zohledňovat skutečnost, že blešivci jsou hodně žraví. Zatímco se plžům z rybníka výborně dařilo a přemnožovali se ve většině nádrží, kde jsem blešivce choval, někde si ti malí koryšci začali mnohem více všímat plžů a jejich vajíček a pustili se do nich, místo aby konzumovali rostlinnou hmotu. Obzvláště v nádržích, kde bylo málo listů. Časem to došlo tak daleko, že plži se zdržovali těsně nad vodní hladinou, jako by se snažili utéci, zatímco blešivci nervózně čekali nashromáždění pod nimi. Nakonec byly jediným důkazem existence dvou ampulárií, všech těch okružáků a dalších dvou nebo tří druhů místních plžů – kterým se tak krásně dařilo, než jsem k nim nasadil blešivce – prázdné ulity!

Blešivci poskytovali hlavačkám nejen potravu, ale i sport a zábavu. Snažily se je ze všech sil dohonit a ulovit, blešivci jsou ale překvapivě rychlí plavci. Další přidaná hodnota blešivců je v tom, že jsou to detritovoři, a tak přispívají k čistotě substrátu.

Zatím jediným druhem neživé potravy, kterou hlavačky přijímaly, byla vajíčka kraba houslisty. Můj nejmladší syn choval čtyři malé kraby v nádrži s dosti slanou vodou (s hustotou asi 1,015). Jejich určení je nejisté, byli identifikováni různě – sladkovodní minikrabi, amazonští krabi, floridští krabi houslisty. Dvě samice produkovaly velmi snadno vajíčka v ohromném množství, desítky tisíc, které vypouštěly přinejmenším každé tři měsíce. Samice, nosící vajíčka, jsme přemísťovali krátce před jejich uvolněním (když vajíčka zbytněla a byla hodně tmavá) do malé nádoby. Když pak byla vajíčka volná, vylili jsme obsah nádoby do sítka z velmi jemné tkániny a potom jsme je mohli zkrmit. Hlavačky je žraly s velkým nadšením.

Rostliny a vláknité řasy

Abych hlavačkám zařídil akvárium co nejlépe, napadlo mě, že by bylo dobré zkusit napodobit prostředí v ústí řeky. Na Filipínách jsem vidával ryby, které snad byly dokonce přímo z rodu *Brachygobius*, v horní části pobřežních mokřadů blízko místa, kde se do moře vlévala velká řeka. V mokřadech podél moře docházelo k drastickým změnám v úrovni hladiny, voda se měnila ze sotva zčeřeně na rychle se valící, dočasné přílivové víry přecházely do klidné hladiny mělké vody při odlivu. Místní mladík mi řekl, že *Brachygobius* jsou *batang* (malé) *bia* (všeobecný filipínský výraz pro hlavačky); jiný velký druh *bia* z mořské vody tvořil složku místního jídelníčku.

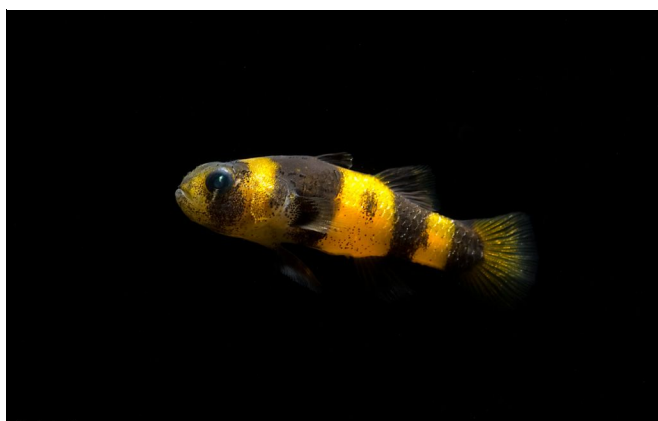
V pobřežních mokřadech jsem si všiml, že voda z řeky byla dosti chladná a zbarvená do zelena. Jiné to bylo v době monzunů. Poté, co se říční voda smíchala s tou mořskou, proudící na pevninu za přílivu, byla tmavě zelená a teplá. Celá takhle pobřežní zóna byla pochopitelně hodně úrodná, což se projevilo množstvím bezobratlých a spoustou ryb různých velikostí, z nichž některé byly opravdu obrovské; také se říkalo, že tam žijí žraloci.

Dno, za odlivu z většiny odhalené, tvořilo hlavně hluboké bahno. Místa z něj trčely tmavé skály vulkanického původu. K tomu patřily řasy, ústřice, úlomky dřeva a kořeny stromů, ulity a různé další přírodniny. Oba břehy řeky lemovaly mangrovové a tvořily lesíky, postupně řídnuoucí směrem k moři. Nad mangrovovými houštinami se vznášela obrovská hejna komárů a jiného hmyzu. Lezci *Periophthalmus* a krabi (houslisti, poustevníci a jiní) byli za odlivu všude hojní. Ústí řeky se rozšiřovalo do pásma, kde se zelená voda a bahnitě dno rychle měnily v pláž z bílého písku a rozdrčených korálů a kde šuměla čistá voda.

Tyhle vzpomínky mě dovedly až k úvahám, jaká by byla nejlepší salinita a vůbec vhodný biotop pro moje hlavačky?

Krátký průzkum na internetu mi odhalil, že aktuálně známe devět zástupců rodu *Brachygobius*:

Brachygobius aggregatus
Brachygobius doriae
Brachygobius kabiliensis
Brachygobius mekongensis
Brachygobius nusus
Brachygobius sabanus
Brachygobius sua
Brachygobius xanthomelas
Brachygobius xanthozonus

***Brachygobius xanthozonus*.** (Foto: J. de Lange)

Informace o jejich chovu jsou ale zřídka a občas rozporuplné. Soudě podle informací na internetu, *Brachygobius aggregatus* potřebuje o něco slanější vodu než ostatní druhy. Zdá se, že všechny tyto hlavačky upřednostňují hustě zarostlé prostředí.

Zajímalo mě, jaký druh mám já a jaké rostliny by byly nevhodnější do biotopního akvária? Majitelé akvaristiky, kde jsem si je pořídil, neměli ani ponětí o bližším určení hlavaček. Neměl ho ani jejich dodavatel. Podle něj přiznávali ti, kteří hlavačky odchovávali a prodávali, svou nevědomost a nazývali je prostě „Bumblebee Goby, species unknown” (čmeláci hlavačka, druh neznámý).

Různé zdroje, často citované na internetu, uvádějí možnost rozeznat zástupce rodu *Brachygobius* podle počtu tvrdých a měkkých paprsků anální ploutve společně s kresbou příčných pruhů (např. [2]). V USA se prý nejběžněji setkáme s *Brachygobius aggregatus* (1 tvrdý, 6 měkkých paprsků), *Brachygobius doriae* (1 tvrdý, 7 měkkých paprsků) a *Brachygobius xanthozonus* (1 tvrdý, 8 měkkých paprsků).

Nejlepší dohad, ke kterému jsem se dopracoval, je ten, že moje ryby jsou *Brachygobius xanthozonus*. Černé příčné pruhy nesahaly až pod břicho, druhá hřbetní ploutev nebyla zcela černá. Když jsem se díval pod mikroskopem, tak ale počty paprsků nesouhlasily s tím, co se pro *Brachygobius xanthozonus* uvádí. Dvě ryby, které jsem takto prohlédl, měly v anální ploutvi 1 tvrdý paprsek, ale 9 a snad i 10 měkkých.

Kromě toho mi jedna z ryb, které uhynuly hned v počáteční fázi, připadala trochu odlišná od zbývajících. Byla jakoby protáhlejší, pruhovaný vzor byl jiný, občas proložený skvrnami a oči byly výraznější. Možná, že původní dodavatel měl pohromadě různé druhy a třeba došlo i ke vzájemnému křížení. A nebo byl odchov horší kvality a našly se tam různé mutace. Jiným vysvětlením by mohly být nedostatky ve výživě nebo působení parazitů.

Přesný druh mých hlavaček zůstal záhadou, tak jsem se rozhodl, že je budu chovat v brakické vodě s mírnou salinitou o hustotě 1,004. Používal jsem syntetickou mořskou sůl.

Co se týká vhodné vegetace, otestoval jsem spoustu rostlin, o kterých se traduje, že v brakické vodě dobře prosperují. Nicméně žádná z nich, kromě druhů rodu *Myriophyllum* a jávského mechu (*Vesicularia*), nepřežila trvale v podmínkách mé nádrže. Včetně různých malých zástupců rodů *Vallisneria* a *Echinodorus*. Jiné vhodné rostliny byly pro mou 40 l nádrž příliš velké.

Brzo jsem si všimnul, že po vložení nových rostlin se v akváriu začaly šířit vláknité řasy. Plži je dokonale ignorovali. Snaha o jejich odstranění vyšla pokaždé naprázdno. Pohled pod mikroskop mi prozradil, že šlo zřejmě o směs svou různých druhů řas. Dominantním druhem mohla být nějaká *Spirulina*.

Naštěstí mi neuniklo, že v řasách se usídlilo a prosperovalo mnoho drobných organismů, včetně jednobuněčných řas, buchanek, trepek, vírníků. A navíc hlavačky často odpočívaly na řasách a v jejich velkých chumáčích pronásledovaly kořist. Na závěr dodám, že mi připadalo, jako by rybky občas žraly řasy a nebo něco, co se v nich schovávalo.

Konzumují běžné řasy, aby z nich získaly vitamíny a vlákninu, takže tvoří přirozenou součást jejich diety? Nebyl jsem si jist odpovědí, ale rozhodl jsem se řasy v akváriu ponechat.

Ted' je pod kontrolou udržují blešivci, kteří se v akváriu usídlili a chodí se na ně pást hlavně poté, co se večer vypnou všechna světla.

Blešivec *Gammarus pulex*. (Foto: N. Sloth, Biopix.dk)

Rozmnožování

Když už jsem investoval tolik energie do mých hlavaček, začal jsem dumat nad tím, jestli bych je dokázal dovést až ke tření.

Abych zjistil, jaké jsou nejlepší podmínky k rozmnožování, musel jsem v první řadě akvárium přeměnit v druhové, zasvěcené jen jim. Paví očka a okouník se odstěhovali jinam – mimochodem, neukázali se ani v jednom případě jako kompatibilní s rybami rodu *Brachygobius*. Konkrétně okouník se stal příliš dominantním a jen zřídka dovoloval jiným rybám, aby se zdržovaly v jeho teritoriu; paví oka zase bývala občas agresivní v době krmení. Oba druhy pak představovaly neustálou potravní konkurenci hlavaček.

Z omezených informačních zdrojů jsem pochopil, že vyvolat tření by mohlo snížení salinity a zvýšení teploty, což by zřejmě mělo imitovat období dešťů. To byla ale poněkud zmatená informace, protože deště mají obvykle na teplotu vody přesně opačný efekt (dochází k ochlazení). A moje předcházející zkušenosti také říkaly, že dobře krmené ryby, o kterých víme, že se třou v období dešťů (neonky, sumatranky, rami-rezky...), lze jednoduše přivést k tření částečnými výměnami vody se současným snížením teploty.

Je známo, že dobře krmené ryby, vhodné parametry vody a správná teplota jsou klíčovými faktory úspěchu v rozmnožování. Moje ryby byly na konci září zřetelně robustní (a evidentně dobře vykrmené).

Jenže tu byl jeden velký problém. Z pěti hlavaček, které mi zůstaly, jen jediná byla samice. A ta měla deformovanou ocasní ploutev. Jeden její paprsek byl abnormálně protažený, asi jako u samců mečovek (*Xiphophorus helleri*), a kvůli tomu nemohla rybka moc dobře plavat. Byl to důsledek křížení nebo genetické mutace?

Samici jsem odstranil a koupil jsem dvanáct nových hlavaček. Dal jsem je do jiného 40 l akvária, kvůli karanténě a lepšímu vykrmení. Během jednoho dne se u čtyř z nich

objevily stejné problémy s plaváním, jako po nákupu první skupiny, a posléze tyto rybky zemřely. Osm zbývajících jsem pěkně vykrmil živou potravou, hezky narostly a... bylo to osm samců.

Pokud vím, nikdy nebylo publikováno, že by u rodu *Brachygobius* docházelo k nějaké formě změny pohlaví. Ptal jsem se majitele akvaristiky, jestli je možné, že by někdo pohlaví hlavaček třídil ještě před jejich prodejem (což je u jiných ryb celkem běžné). Odpověď byla taková, že u *Brachygobius* je to jako chytit terno v loterii.

Osm nových samců dobře rostlo, ale byli obzvlášť kousaví, čímž se lišili od první skupiny. Mohla za to vysoká koncentrace samců na malém prostoru? Vyměnil jsem jich všech osm za dvanáct nových, malých hlavaček. Po dvou dnech z nich tři uhynuly. Tahle várka mi připadala obzvlášť podvyživená a napadená nějakým parazitem, protože se neustále otíraly o pevné povrchy. Dával jsem jim živé krmivo a během týdne jsem je převedl do vody s hustotou 1,008. Po týdnu jsem se vrátil k 1,004. To vyřešilo problém otírání; rybky se rychle zotavily a povyroستly. Tentokrát jsem měl v devítičlenné skupině dvě zdravé samice.

Samce lze poznat podle toho, že jsou štíhlejší, mají kratší tělo a na svrchní straně těla jsou lehce oranžově zbarvení, což je vidět hlavně tehdy, když jsou dobře osvětleni. Kromě toho se samci zrovna v této skupině vyznačovali velkou nesnášenlivostí – čtyři nejmenší z nich byli ostatními prakticky po celou dobu vytlačováni do jednoho rohu nádrže.

Na začátku prosince 2003 jsem 40-litrové akvárium zařídil substrátem a „zaběhnutou“ vodou a pustil jsem tam blešivce, abych zajistil trvalý zdroj živé potravy. Na dně byl drcený korál, dal jsme tam kámen obrostlý přílipkami a velký trs stolítku (*Myriophyllum*) plný vláknitých řas; teplota byla 27 °C a světlo jen tlumené ze dvou 15 W žárovek. Poté jsem tam vpustil pět dobře připravených hlavaček (dvě samice a tři samce).

V průběhu následujícího týdne jsem měnil vodu tak, že jsem se dostal až na salinitu odpovídající čajové lžičce mořské soli na 4 litry vody. Abych napodobil rázný pokles teploty během období dešťů, denně jsem vyměňoval 15-20 procent vody s teplotou 25 °C. Doufal jsem, že ochlazení a úbytek soli vyvolají tření. V této době se rybky zdržovaly pořád vysoko ve vodním sloupci, obzvlášť tam, kde byl silný proud.

Po týdnu samci vykazovali změny v chování, které by odpovídaly blížícímu se tření. Důrazně se vlnili, klouzali a plavali nad a okolo svých vybraných ulit-jeskyněk. Také jim vybledly černé pruhy v zadních dvou třetinách těla, ale v přední třetině výrazně ztmavly a nejnápadnější bylo žlutooranžové, hodně světlé základní zbarvení, které působilo až měňavě.

Občas se samci skutečně předváděli, poskakovali nahoru a dolů ve vodním sloupci a dokonce silou naráželi do bočních skel nádrže a do substrátu, jako by se zoufale snažili uniknout nějakému predátorovi. Takové groteskní počínání samozřejmě zaujalo pozornost obou samic. Často jsem je viděl, jak doprovázejí samce do vstupů jejich jeskyněk.

Domníval jsem se, že v nejlepším případě budou dva samci hlídat snůšky od dvou samic. Ale stalo se něco divného – všichni tři samci strážili svoje jeskyně. Možná, že ne všichni v nich skutečně měli snůšku? Podařilo se mi zahlédnout několik jiker, když samec na chvilku vyplaval ven (aby zahnal velkého blešivce). Byly bílé, vejčitého tvaru, přilepené na stěnách a stropě jeskyně.

Bohužel, chybný výpočet zavini, že celá první snůška (či snůšky?) přišla vniveč. Podle informací na internetu jsem mohl očekávat línutí plůdku za 5 až 10 dní. Plánoval jsem, že na konci čtvrtého dne po tření vypnu vnější filtr a chtěl jsem i odlovit co nejvíce dospělých do jiné nádrže (mohly se objevit případy kanibalismu). Bylo mi ale jasné, že samci se možná schovají do svých jeskyněk a nedostanu je odtud, takže bych odlovil jen samice.

Ten týden byl zrovna v práci hodně náročný, takže jsem dospělé hlavačky neodlovil a čtvrtý den po tření jsem se domů vrátil až pozdě večer. Našel jsem pět tlustých ryb, jak aktivně loví potěr, který plaval velmi pomaloučku v otevřeném prostoru nad přílipkami!

V tu chvíli mi dospělé hlavačky připomínaly syté krokodýly po banketu s pakoni, jak jsem je jednou viděl v dokumentárním filmu v televizi.

Žádné jikry už nebyly vidět a ve vodě, kterou jsem stáhl hadicí z míst, kde jsem předtím zahlédl malinkaté rybičky, byly tak akorát dva drobní blešivci. Ani v řasách a trsu stolístku jsem nedokázal najít žádné stopy po přeživším potěru.

Kam se poděla (byť omezená) rodičovská péče, která je hlavačkám vlastní? Došlo k vykulení o něco dříve kvůli vhodným podmínkám a k tomu se přidal fakt, že rodiče ztratili předčasně zájem? Jak se mohlo pět ryb postarat o dokonalou likvidaci tolika mladých, pokud budeme předpokládat, že se vylíhly tři snůšky?

Když jsem pak čistil filtr, zjistil jsem, že spoustu mláďat (teď už mrtvých) to nasálo dovnitř, kde zůstala uvězněná. Tím hypotéza o ohromných likvidačních schopnostech pěti dospělých ryb padla.

O deset dní později už opět dva samci strážili jikry, ve stejných dutinách jako předešle. Protože už jsem věděl, že může dojít k vykulení po čtyřech dnech, odlovil jsem hned obě samice a dal je do jiné nádrže se stejnou vodou.

A došlo k líhnutí už za tři dny! Už zase dva krásně kulatí samci kroužili ve vodě jako orlové nad hnízdem. Došlo snad ke tření dříve, než jsem zaznamenal?

Náhodné pozorování mi přineslo další poznatek: velký blešivec svíral čertvě vylíhnutou rybičku a zřejmě si na ní pochutnával! Je možné, že by blešivci ožírali i jikry? Asi se to nemusí vyplatit, dávat tyhle tvory do odchovné nádrže.

Tohle zjištění si žádá menší odbočení od tématu. Došlo mi totiž, že oproti mému očekávání se moina a buchanky v nádržích na chov blešivců nikdy příliš nerozmnožily. To vedlo k podezření, že blešivci fungují jako predátoři. V jejich přítomnosti převládali samci buchaneček, kteří plavali rychle, zatímco samice obtěžkané vajíčky jsem viděl jen zřídka. Prav-

děpodobně blešivci dokáží ulovit pomalejší a méně obratné živočichy. Jediné, čemu se v jejich společnosti celkem slušně dařilo, byly lasturnatky, které zřejmě chránily jejich tvrdší schránky.

Protože jsem netušil, jak často se mohou hlavačky rodu *Brachygobius* vytírat, aniž by je to vyčerpalo, rozhodl jsem se vrátit salinitu v jejich odchovném akváriu zase zpátky na vyšší hodnotu, což by mohlo rybám „rozmluvit“ další snahy o rozmnožování a dopřál bych jim tak odpočinek. Domníval jsem se, že samice potřebují nějaký čas, aby jim znovu dozrály jikry, a samci by si měli obnovit tukové zásoby, které se budou hodit při péči o snůšku (kdy přijímají potravu jen výjimečně). Jak pro chovné samce, tak pro samice jsem opět připravil vodu s hustotou 1,004 a během týdne je tam převedl. Potom jsem je mohl klidně odlovit a dal je zpátky k ostatním hlavačkám. Samičky se velmi rychle znovu zakulatily a očividně byly zaplněné jikrami. Mnoho z ryb bylo jasně teritoriálních. Dva nejmenší samečci v této nádrži zemřeli; jeden ztratil kompletně ocasní ploutev, druhý její polovinu a na břicho měl zřetelné známky napadení. Příliš mnoho samců na malé ploše? Na druhou stranu, samice se zdály být přehlížené, samozřejmě s výjimkou období tření. Až doposud jsem jediné případy agrese vůči samicím zaznamenal tehdy, když se dostaly příliš blízko místa, kde nějaký samec strážil jikry.

Izolace a úspěšný odchov potěru

Informace na internetu, zveřejněné importéry a chovateli rybek rodu *Brachygobius*, často opakují, že pro jejich chov je lepší tlumené osvětlení. Abych nádrž ještě více přistínil a navíc podpořil „čištění“ vody, dal jsem na hladinu nové odchovné nádrže okřehek (*Lemna minor*). Na každé 4 litry vody tam připadala zhruba čajová lžička mořské soli. Několik předchozích experimentů mi už ukázalo, že okřehku se v takové vodě daří. Jako vedlejší efekt jsem tím také zajistil potravu blešivcům. Ale vzápětí jsem narazil na zajímavý článek od Toma a Pat Bridgesových o odchovu *Brachygobius natus* [3], kde autoři radili, abychom okřehek nepoužívali tam, kde máme potěr hlavaček. Ten se prý ke kořenům rostlinky přichytí a už se nedokáže uvolnit. Radu jsem přijal za svou a okřehek jsem z té nádrže odstranil.

Tentokrát (na začátku února) jsem do odchovného akvária dal připravené ryby v dobré kondici (dva samce a dvě samice) a místo ulit přílipky jsem jim nabídl krátké trubičky z bílého PVC, uzavřené na jednom konci. Dal jsem je na dno s tím, že je ryby mohou využívat jako úkryty a až se do nich vytřou, mohu otvor natočit tak, abych jikry snadno viděl. Zároveň jsem mohl jikry snadno přenést, kdybych se rozhodl, že nenechám líhnutí proběhnout v tomto akváriu.

Na dně byl tmavší písek. Ten jsem nechal zabíhat už několik týdnů, aby se z něj stal „živý písek“ (usídlily se v něm nitrifikační bakterie a jiné mikroorganismy včetně vířníků, kteří by mohli posloužit jako potrava pro drobný potěr). Hodnoty vody byly stejné jako při předešlém pokusu, ale vnější filtr jsem nahradil vnitřním se vzduchovým pohonem.

Do akvária jsem pustil hodně moiny, asi 1000 dospělců, aby hlavačky měly stále živou potravu. Doufal jsem, že ty moiny, které ryby nestačí sežrat, se budou v nádrži rozmnožovat a také budou držet na uzdě řasy a případné zákaly způsobené nálevníky. Aby nevznikl problém s amoniakem apod., každý den jsem tam dával příslušný chemický odbourávač. Než jsem do akvária vypustil ryby, naočkoval jsem do vody po jednom mililitru z násad trepek (*Paramecium*), krásnooček (*Euglena*) a vířníků a také trošinku jednobuněčných zelených řas (*Selenastrum* a *Nannochloropsis*), aby voda získala lehce zelený nádech.

K nasazení mikroorganismů mě nemotivovalo jen vědomí, že tak zajišťuju potravu vykuleným rybičkám. Chtěl jsem si totiž zároveň ověřit jednu hypotézu: říká se, že přítomnost „správných“ mikroorganismů funguje jako druhotný stimul k rozmnožování některých ryb, protože jim signalizuje, že jejich potomstvo bude mít dostatek vhodné potravy. A taky jsem doufal, že moina nebude droboučký potěr požírat!

I když jsem na vlastní oči tření neviděl, o pět dní později už samci strážili snůšky. Samice jsem odlovil, ale samečky jsem nechal, aby o jikry pečovali. Do akvária jsem přidal rostliny (stolístek a jávský mech), snad bez nezmarů a jiných nežádoucích organismů (pocházely z mých akvárií), aby se tam mohl potěr skrýt.

K líhnutí došlo čtyři dny poté, kdy jsem poprvé zahlédl jikry. Následně jsem samce odlovil. Potěr, pocházející ze dvou výtěrů evidentně stejně starých, teď plaval ve své vlastní nádrži a jeho počet jsem odhadl na 450. Tedy víc, než jsem očekával.

Čerstvě vylhlé rybky – jak jsem uvedl, šlo pravděpodobně o *Brachygobius xanthozonus* – měřily asi 2 mm. Plavaly ve vodním sloupci a těsně pod hladinou, což je pro tento druh obývajících dno dosti neobvyklé. Byly skoro průsvitné, bez barvy až na velké tmavé oči a jednu černou skvrnu na těle. Zdálo se mi, že hned přijímají potravu.

O málo jsem zvýšil intenzitu osvětlení, protože pohyblivý fytoplankton a nálevníci se často shlukují na dobře nasvícených místech. První dva týdny jsem dvakrát denně přidával směs mikroorganismů. Nádrž byla jen s jemným a nepřetržitým vzduchováním bez filtrace.

Dodával jsem trepky a vířníky, *Selenastrum* a *Nannochloropsis* a také krásnoočko z místního jezírka. Moina se od prvního nasazení do nádrže po jejím založení stále udržovala v početném stavu a množila se; věřil jsem, že mláďata moiny poslouží rostoucímu potěru jako hlavní krmivo, než dokáže zdolat větší potravu.

Potěr vypadal, jako by se krmil bez ustání. Ztráty byly zanedbatelné. Abych doplnil výživu, zkrmoval jsem od druhého týdne navíc také mikry, jemné tříděné buchanky a nauplie artémie.

Na konci třetího týdne se mláďatům objevily pruhy, jaké mají jejich rodiče, a začala se také zdržovat více u dna. Abych je udržel dál od ohřívače, přidal jsem do akvária kamení a rostliny.

Během tohoto období jsem každý den měnil 10 % vody, kterou jsem předem provzdušňoval, používal jsem biopřípravek na její úpravu a zahříval ji na 27 °C. Od začátku čtvrtého týdne jsem přisolil na hustotu 1,004 a po dvou týdnech jsem začal filtrovat bublifukem.

Růst potěru se mi zdál obzvlášť rychlý poté, co jsem přisolil vodu, ale to budu ještě zkoumat v budoucnu. Musím také dodat, že se zdálo, jako by potěr žral něco z povrchu písku. Když jsem se podíval pod mikroskopem, uviděl jsem kromě vířníků a jiných tvorů také nějaké malé a pohyblivé červíčky. I když zatím nevím, jaká je jejich bližší totožnost, domnívám se, že je hlavačky žraly spolu s jinými mikroorganismy a že mohli představovat významnou složku jejich jídelníčku.

Brachygobius xanthozonus. (Foto: Hristo Hristov)

Shrnutí toho, co jsem se naučil

Prodejci nemusejí vědět, jaký druh rodu *Brachygobius* nabízejí.

Zdravý rozum nám říká, že abychom minimalizovali riziko (např. parazitů) z živého krmiva naloženého v přírodě, je lepší chovat si ho v domácí kultuře. Blešivce dáme do nádrže, kde se mohou rozmnožovat (a pokud je třeba, násadu doplňujeme) a kromě toho doporučuji grindal, artémii krmnou fytoplanktonem a žížalice – to je základní krmivo. Pro speštění pak hlavačky dostávají mláďata pavích oček, plankton (především buchanky) a občas i vidlonožce (*Mysidopsis bahia*).

Usuzuji podle proměnných, jako je rychlost růstu a změny v aktivitě ryb, že pravděpodobně dávají přednost životu ve vodách s vyšší salinitou než je voda, ve které se třou. Dobře krmené ryby, chované při hustotě 1,004, se ochotně třou při snížení salinity. Tření se může opakovat v intervalu 7-10 dní.

Ve vodě s nižším obsahem soli a teplotou 27 °C se jikry od dobře živých rodičů líhnou po čtyřech dnech. Poznámka: Teploměry v mých nádržích nemusejí být zrovna přesné; jednou jsem to zkusil ověřit a měření kvalitním laboratorním teploměrem ukázalo 26 °C (místo 27 °C).

Pozor, v akváriu by raději nikdy nemělo být namačkáno více samců pohromadě!

Nedávná pozorování

Dělal jsem srovnávací pokusy s potěrem a zjistil jsem, že zvýšení koncentrace vápníku ve vodovodní vodě, čehož jsem dosáhl přidáním kalkwasser (roztok hydroxidu vápenatého používaný v mořské akvaristice – pozn. překl.), nenahradilo dostatečně mořskou sůl. Potěr v těchto podmínkách rostl pomaleji ve srovnání s rybami, které se vyvíjely ve slanější vodě.

Není ale jisté, jestli pomalejší vývin byl způsobený tím, že potěru chyběly některé stopové prvky z mořské soli, nebo by potřeboval větší množství hořčíku či jeho správný poměr k vápníku, přihlédnou-li k tomu, že hořčík je jednou z důležitých složek mořské vody.

Když jsem do akvarijní vody přidal prostředek k okyselení (Tetra Blackwater Extract), mělo to za následek vylihnutí vyššího počtu mláďat z jedné snůšky (asi 320; 24. února 2004). Abych snížil množství (hydrogen)uhlíčitanů ve vodě, místo drceného korálu jsem na dno použil křemenný písek. Není jisté, jestli za vysokým počtem vylihnutých hlavaček stálo právě okyselení vody, nebo prostě byli rodiče v obzvlášť dobré kondici, navíc už dospělé ryby s předcházející zkušeností. (A ještě poznámka na okraj: V mých akváriích se ihned po přidání extraktu od firmy Tetra začaly šířit vláknité řasy!)

Předtím jsem se v textu nezmiňoval, že některé z rybek koupených v poslední várce zaostávaly od počátku v růstu. I když jsem je oddělil od dominantnějších jedinců a vykrmoval je zvlášť, nikdy nedorostly tolik jako ostatní členové skupiny. Mám za to, že je to důsledek nedostatečné výživy ještě předtím, než se hlavačky dostaly ke mně.

Má poslední pozorování si zaslouží ještě jednu poznámku: je možné, že občasné přidávání jódu má blahodárné účinky. Zjistil jsem, že potěr ve vodě s přídavkem jódu roste rychleji. Nevím zatím, jestli jde o přímé důsledky působení jódu (může být potřebný k normálnímu vývoji), nebo nepřímé (jestli jód brzdí šíření škodlivých mikroorganismů).

Závěrečné poznámky

Je vždycky skličující, když koupíte ryby evidentně zanedbané, podvyživené, nemocné nebo geneticky oslabené. Majitelé obchodů by sami měli podobné ryby dobrovolně odmítat a neprodávat je dál. Bohužel, aspoň tady u nás platí, že nízká cena mnoha druhů ryb má na svědomí mimo jiné i to, že importéři se o jejich kvalitu a kondici nijak extra nestarají; pro dodavatele je zbytečně nákladné, pokud mají produkovat kvalitní ryby, a zákazníci jsou tak nuceni smířit se s úhynem nových ryb jako s určitou formou kompenzace skutečnosti, že za ně zaplatili tak málo. Je velká škoda, že spousta lidí považuje tyto tvory za pouhou živou dekoraci, která se po použití prostě vyhodí.

Aby byl článek kompletní, musím ocenit majitele low-tech obchodu na Filipínách před tolika roky, který byl ve skutečnosti mnohem lépe informován o rybách, jež prodával, než americký prodavač s dnešními vědomostmi a zkušenostmi ve svém hi-tech obchodu, plném všemožných moderních vymožeností pro akvárium. Měli by být kupující těmi, kteří jsou ve střehu, a nebo by prodavači měli být upřímní a sdělovat jen ta fakta, která znají na základě své zkušenosti?

A nakonec, musíme se ještě hodně naučit o biologii těchto ryb. Například, existuje nějaká teplota, při které je vývoj jiker a líhnivost optimální? Má tvrdost vody vliv na líhnivost? Hodilo by se dát dohromady společenství chovatelů a za pomoci genetické databáze správně určit identitu chovaných zástupců rodu *Brachygobius* a zajistit dlouhodobé zachování čistoty a životaschopnosti těchto krásných, fascinujících ryb. A taky by se moc hodilo mít po ruce praktickou příručku o chovu...

Brachygobius xanthozonus. (Foto: Eric Naus)

Přeloženo se souhlasem autora z Aquarticles [1].

(Překlad: Petr Peřina)

Odkazy:

- [1] www.aquarticles.com
- [2] www.aquariacentral.com/faqs/brackish/FAQ6.shtml
- [3] aquarticles.com/articles/breeding/Bridges_Bumblebee_Goby.html

(Použité fotografie jsou pouze ilustrační.)

MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽE V AQUASCAPINGU

Tomáš Kubík

Hlavně slovenští akvaristé se pomalu, ale jistě začínají zapojovat do různých mezinárodních soutěží v aquascapingu, což je určitě dobře, protože jen porovnání s ostatními nás může posunout zase o kousek dál. Proto jsem se rozhodl seznámit vás s vítěznými a zajímavými nádržemi dvou soutěží.

International aquatic contest

V nedávné době proběhl další ročník soutěže pořádané Aquatic scapers Europe [1] pod názvem International aquatic contest (používaná zkratka je **IAC**). V této soutěži se hodnotí umělecký dojem, vzhled, stav rostlin a živočichů, ale také kvalita fotografie. Mezi tyto kategorie je rozčleněno celkem 100 bodů.

Akvária jsou rozdělena do dvou kategorií. Do kategorie Nano jsou zařazena akvária o objemu maximálně 40 l. Do kategorie standard patří všechny větší nádrže. Odborná porota oceňuje tři nejkrásnější akvária v každé z nich.

Podrobná pravidla pro účastníky i hodnocení si můžete přečíst na internetových stránkách pořadatelů [1].

[1] www.aquaticscapers.com

Kategorie Nano:

Název: **Bosco**. Autor: **Manuel Recarey González**.
Objem: **38 l**. (Zdroj: [1])

Vítězné akvárium v kategorii Nano. Čím je tohle akvárium tak zajímavé? Vždyť je to jen pár kořenů porostlých mechem. Nic originálního, nic nového. Jenže tahle nádržka má nenapodobitelnou atmosféru. Každý si při pohledu na ni může osvěžit vzpomínky na něco úplně jiného. Mně například připomněla nedávný výlet do Jeseníků, vypadá jako porostlé kopce. Někomu jinému zase připadne jako pohled na mech zblízka, když v něm hledáme houby. Lidé mají rádi, když jim věc něco připomíná. Navíc je tohle akvárium moc hezky kompozičně zvládnuto. Tenké písčiny při okrajích dávají jasně najevo, že tady nádržka končí, zároveň podtrhnou jedinečnost mechového ostrůvku.

Název: **Rainy season**. Autor: **Bonetti Pascal**. Objem: **10 l**.
(Zdroj: [1])

Druhé místo v kategorii Nano. Akvárium má poměry stran, které jsou u nás v poslední době velmi oblíbené. Výška je největší rozměr, což nádrž přímo předurčuje k podobné kompozici. Vlastně se mi zdá, že velká část akvaristů, vlastních akvárií podobných rozměrů, vytvoří něco podobného. V horní části *Microsorum* na kořeni a dole kameny porostlé mechem. K tomu krevety a mikrorazbory. Prostě klasika.

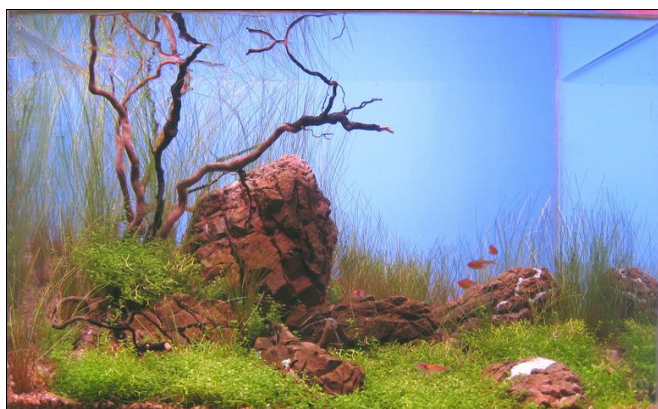
V tomhle případě mají kameny velmi zajímavou strukturu, mech na nich je decentní a jenom podtrhuje jejich krásu, *Microsorum* roste přirozeně, ale nezahluje celou nádrž. V tomto akváriu má všechno své místo, včetně bílého písku, který dokonale zvýrazňuje přirozenost celé nádrže.

Název: Tunnel of light. Autor: William Ng. Objem: 30 l.
(Zdroj: [1])

Přijde mi, že tyhle klasické zvlněné krajinky v podobě svěže zeleného koberečku a Seiryu stones pomalu vycházejí z módy. To však neznamená, že by nebyly pěkné a důležité. Pro každého aquascapera je podstatné starat se o takové akvárium, protože se tak může naučit správné péči o designové nádrže a základům kompozice.

Tato nádrž je fakt super. Hloubka, kterou nabízí, nás vtahuje do krajiny. Kameny narušují jednotvárnost a určují směr pohledu. Nádherná.

Název: The dry tree. Autor: Zhivko Zhelev. Objem: 22 l.
(Zdroj: [1])

Vybral jsem ještě akvárium, které je ohromně originální svou barevností. Líbí se mi, že autor dokonale sladil dřevo s kameny. Malinko bych upravil jejich rozmístění, nelíbí se mi rovná linie v pravém zadním rohu. Škoda, že levá část nádrže ještě úplně nezarostla. To volné místočko v předním rohu dost ruší. Modré pozadí mi přijde jako logický výsledek snahy o zajímavé a barevné akvárium. Podle mě se do tohoto akvária, které mi připomíná poušť někde v Austrálii, docela hodí.

Kategorie Standard

Název: Anyplace... Anytime. Autor: Marcel Dykieriek.
Objem: 300 l. (Zdroj: [1])

Vítěz kategorie Standard. Všimněte si, jak se v celém akváriu střídají různé struktury listů a barvy a vše spolu náramně ladí. Málo komu se povede vytvořit podobné akvárium tak, aby nevznikla nudná stěna nebo chaos. Nádherná nádrž.

Název: Spring is coming. Autor: Piotr Bęczyński.
Objem: 182 l. (Zdroj: [1])

Téměř dokonalá iluze lesa. Akvárium je hezky zpracované, kompozice je výborně vyvážená, rostliny jsou zdravé a krásné. Rybičky decentně všechno doplňují. Nádrž je to opravdu nádherná, ale taky trochu nudná. Chybí jí šmrnc. Možná by to jenom chtělo akvárium líp osvětlit.

Název: Mountain Banshee – IKRAN. Autor: Siak Wee Yeo.
Objem: 54 l. (Zdroj: [1])

Toto akvárium, představující hory, se opravdu povedlo. Je to učiněná krása. Jediná výtka patří mechu v popředí, mohl být malinko menší. Pokus prohloubit perspektivu se úplně nepovedl, ale jinak není co dodat; kompozice úchvatná, umělecké ztvárnění vynikající a dokonalá fotka všechno podtrhuje. Navíc má akvárium sympatickou velikost a je možné pokusit se o něco podobného doma. Kdybych vybíral nejlepší nádrž celé soutěže, asi bych zvolil tuto. Mám prostě rád skály.

Název: Formal naturalness. Autor: Andrea Ongaro.

Objem: 200 l. (Zdroj: [1])

U tohoto akvária mě doslova nadchla větev spojující pravou a levou část. Je nádherně nasvícená, díky tomu se stala absolutní dominantou celé kompozice. Je to vzorový příklad toho, jak může jeden detail vyzdvihnout celé akvárium do úplně jiné dimenze. Zkuste si v nějakém grafickém programu větev umazat, akváriu najednou něco chybí.

Acuavida aquatic contest (AAC)

Tuhle soutěž pořádá španělská skupina akvaristů. Je to poznat i na soutěžících, kteří jsou hlavně ze španělsky mluvících zemí. Celková úroveň se mi zdá lepší. Myslím, že je to dáno hlavně větším počtem účastníků. Hodnotí se kreativita – originalita, celkové zpracování akvária, zdraví rostlin, vhodnost živočichů a kvalita fotek. Každá nádrž může získat maximálně 100 bodů.

Nádrže jsou rozděleny do tří kategorií: mini (0-60 l), medium (60-250 l) a large (nad 250 l). Bližší informace na stránkách soutěže [2].

[2] aac.acuavida.com

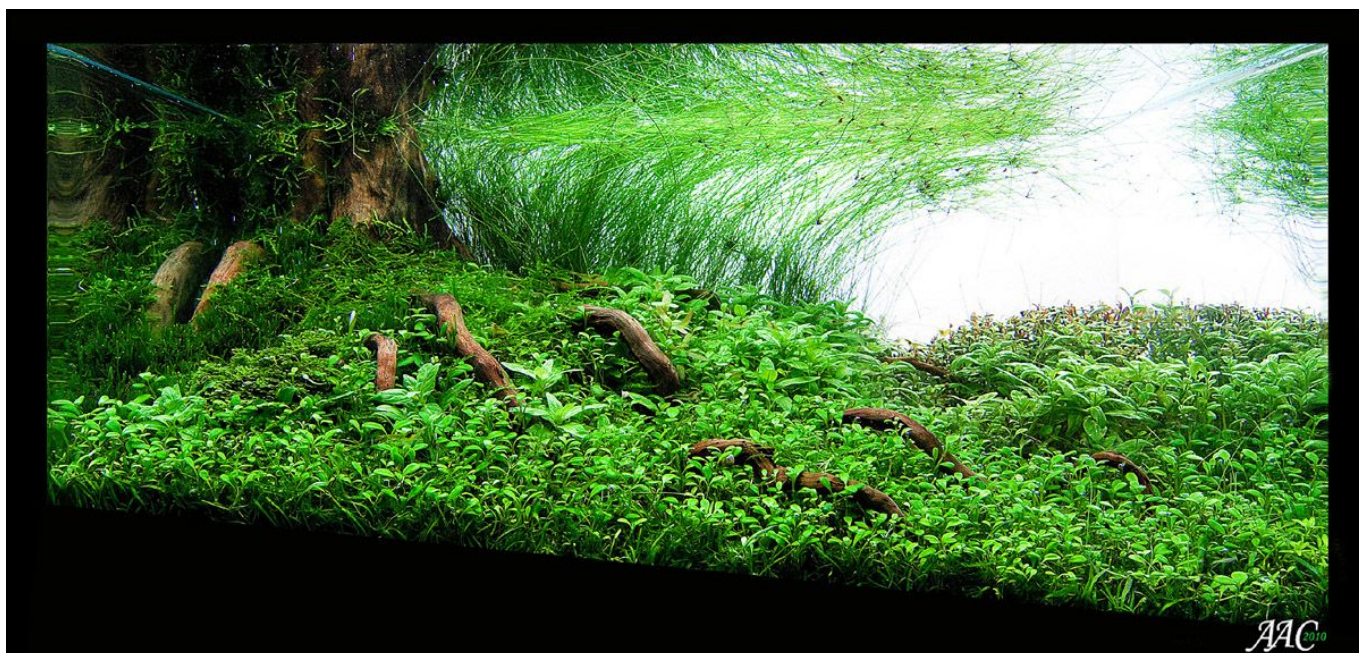
Kategorie Mini

Název: Mountain Banshee – IKRAN. Autor: Siak Wee Yeo.

Objem: 54 l. (Zdroj: [2])

O této moc povedené nádrži jsem psal o pár řádek výš. V IAC byla třetí a tady vyhrála. Jeden z mých favoritů i v této soutěži.

Název: Mont-Ral. Autor: Jordi Pegleri. Objem: 38 l. (Zdroj: [2])

Akvárium je to nádherné. Co k němu dodat. Všimněte si, jak autor nádherně využil triků k navození hloubky. Kořen vychází ze zadního rohu stejně jako keřík rostlin úplně napravo. Avšak použitím jiných druhů rostlin a zejména linií

z kořenů autor dosáhl toho, že vytvořil jakési pozadí. Když už jsme u trčících kořenů, zajímalo by mě, jestli autor už dopředu počítal s výškou trávníku, nebo vložil kořeny do akvária dodatečně.

Název: Forest stream. Autor: Wolinski Grégoire.

Objem: 31,5 l. (Zdroj: [2])

(snímek nalevo)

Zajímavá nádrž. Na mě je moc divoká, ale na druhou stranu má zvláštní tajemnou atmosféru. Hodně se mi líbí využití mechů. Vypadají jako stromy, sklánějící se nad tmavou lesní pěšinkou. Pozoruhodný je i kontrast tmavého jemného písku s kameny a vlastně s celým akváriem. To z něho dělá třetí nejlepší v malých nádržích.

Kategorie Medium

(snímek dole)

Můj zrak nejdříve přitáhl kořen, ale potom mě to podvědomě táhlo vlevo dolů do jeskyně. V tu chvíli jsem se zamyslel nad tím, co v ní asi je. Jestli se tudy dá někam proplout. Začal jsem tedy zkoumat okolí a došel jsem k závěru, že je to asi cesta na vrchol v pozadí. Jsem spokojený se svým důvtipem a můžu začít prohlížet detaily. Pozorovat vítěze kategorie středních akvárií je zážitek.

Název: Beyond Horizon. Autor: Siak Wee Yeo. Objem: 182 l. (Zdroj: [2])

Název: Paracheiroduon's garden. **Autor:** Fabiano Marcos Gobbo. **Objem:** 180 l. (Zdroj: [2])

(snímek nahoře)

Na tomto akváriu se mi líbí jeho zdánlivá jednoduchost. Hlavní roli v něm hrají rostliny, a tak to má určitě být, žádné výrazné kameny či kořeny a když už, tak obrostlé mechem. Jenže jak většina akvaristů ví, trvale udržet prosperující porost rostlin není žádná legrace. Často se totiž stává, že některý druh prostě neroste tak, jak jsme si představovali a je potřeba experimentovat a o akvárium pečovat. Za úžasné sladění struktur a barev si autor 2. cenu v kategorii určitě zaslouží.

(snímek dole)

Akvárium na třetím místě v kategorii medium je kobercová klasika, ale opravdu parádně sladěná. Nic neruší dojem, kameny nádherně doplňují trávník. Akvárium vypadá díky použití jen opravdu jemných rostlin prostornější.

Název: Green. **Autor:** Riccardo Gallego Garcia. **Objem:** 240 l. (Zdroj: [2])

Kategorie Large

Název: The world before Columbus. Autor: Pasquale Buonpane. Objem: 400 l. (Zdroj: [2])

(snímek nahoře)

Skalní město ve velkém formátu. Akvárium má zajímavou kompozici. Vše důležité je srovnáno kolem pomyslné vertikální osy. Největší kámen kontrastuje s velkou mezerou mezi dvěma hlavními skalními bloky. Zbytek nádrže už jen doplňuje tento ústřední prvek. K akváriu už mám jen několik slov: originální, krásné, rozhodně patří mezi top, jasné první místo mezi největšími.

(snímek dole)

Fotka této nádrže je nádherná. Je vidět každý lísteček a nejjemnější strukturu na vyčnívajících kořenech. Líbí se mi harmonicky sladěné bochánky rostlin a příjemná atmosféra. Na druhou stranu mě nějak nenadchla kompozice, obzvláště pravý horní roh hodně ruší a nemá v podobném akváriu co dělat. Jinak je to moc krásná nádrž.

Název: Fluxo na floresta. Autor: Gary Jose Chagas. Objem: 324 l. (Zdroj: [2])

Název: Wild Cube. Autor: Massimo Faberi. Objem: 860 l. (Zdroj: [2])

Tato nádrž mi nějak nesedla. Soutěžila zde rozhodně lepší akvária. Přijde mi, že je trávníček plný řas. Třetí místo si podle mě akvárium nezaslouží.

Obě soutěže jsou úžasnou ukázkou trendů v aquascapingu. Nejvýraznější je četné využití mechů, téměř v každé nádrži hrají nezastupitelnou roli. Boduji nádrže uhlazené i zdánlivě chaotické, konkrétní krajinky i neurčitá zákoutí. Inspiraci zde najde opravdu každý. Mým favoritem obou soutěží je **Mountain Banshee – IKRAN**.

Na závěr chci poděkovat pořadatelům IAC a AAC za svolení k publikování fotografií.

Název: Mountain Banshee – IKRAN. Autor: Siak Wee Yeo. Objem: 54 l. (Zdroj: [2])

700 DNÍ JEDNEJ DVADSAŤOSMIČKY

Ivan Mikla

História akvária, ktorú sa Vám budem snažiť priblížiť, začala koncom jari 2008. Akvárium prešlo počas svojej takmer dvojročnej histórie niekoľkými úpravami, ale základ – dno – sa nemenilo. Ak dobre počítam, tak za toto obdobie sa v akváriu vystriedalo celkovo 13 druhov rastlín, čo naznačuje hlavný zámer pri formovaní akvária: vytvoriť zákutie sviežej zelenej farby, kde sa môžu oprieť unavené oči a oddýchnuť si pri pohľade na kúsok prírody.

Niekoľko základných technických údajov:

Rozmery: 45 x 25 x 25 cm (28 litrov)

Osvetlenie: 2 x T5 8 W, lineárne žiarivky 30 cm, 6500 K

Filtrácia: závesný Hagen Aquaclear 20

Substrát: ADA Aquasoil Amazonia

Stav v deň zriadenia. (Foto: Ivan Mikla)

Akvárium som zriadil po získaní dvoch základných súčastí – substrátu ADA Aquasoil Amazonia a kameňov „Stoned Wood“. Mal som v pláne skúsiť vytvoriť akvárium v štýle *iwagumi*. Zasadene boli rastliny *Hemianthus callitrichoides*, *Glossostigma elatinoides*, *Utricularia graminifolia*, *Cryptocoryne parva*, *Sagittaria subulata* a *Eleocharis acicularis*.

Objem substrátu ADA je cca 7 litrov, vpredu vo výške 5 cm a vzadu je navýšený do výšky okolo desiatich centimetrov. Pozadie tvorí čierna matná samolepiaca tapeta, ktorá je nalepená zvnútra akvária.

Akvárium je umiestnené na pracovnom stole s policovou nadstavbou, na ktorej sú pripevnené dve svietidlá s lineárnymi žiarivkami osvetľujúce akvárium. Svietidlá sú primárne určené pre osvetlenie kuchynskej linky, urobil som drobné úpravy na zvýšenie izolácie voči vlhkosti a pridal som odrazovú plochu zo zrkadlovej samolepiacej fólie.

Zhruba po troch týždňoch sa ukázalo, že *Hemianthus callitrichoides* a *Utricularia graminifolia* pravdepodobne neprežijú nájazd vláknitej riasy, ktorá ich úplne pokryla. *Glossostigma elatinoides* však začala prosperovať nadmieru a padlo rozhodnutie doplniť druhy *Blyxa japonica* a *Hygrophila corymbosa* v rámci boja proti riasam a tiež kvôli väčšiemu komfortu pre prvé nasadené minirybky, *Boraras urophthalmoides*.

Tento krok sa neskôr ukázal (aspoň pre mňa) ako dobrý nápad, jednak sa blyxe začalo dariť a akvárium získalo na elegancii. Druhým pozitívom, ktoré sa ukázalo neskôr, bol vznik zákutí, kde sa podarilo mláďatám *Boraras urophthalmoides* odrásť do veľkosti, keď už nehrozilo nebezpečenstvo kanibalizmu od dospelých. Svoje miesto v akváriu si našli aj krevetky *Neocaridina heteropoda*.

2. mesiac. (Foto: Ivan Mikla)

Ďalší rozvoj popredia a zakobercovania dna v lete a jeseni 2008 bol už výhradne v réžii *Glossostigma elatinoides*, aj keď na ľavej strane ešte svoje miesto obraňuje *Eleocharis acicularis*. Z flóry ešte pribudol *Hemianthus micranthemoides* a na hladinu *Limnobium laevigatum*. Rýchloraštúce rastliny rodov *Hygrophila* a *Sagittaria* boli odobraté.

Z bratislavskej Akvajesene som si priniesol 5 už viacmenej dospelých jedincov *Danio margaritatus*, ktorým sa v akváriu ihneď zapáčilo a do konca roka som sa mohol postupne tešiť z potomstva v počte cca 15 kusov.

Zatiaľ som ešte nespomínal boj s riasou, presnejšie so žabím vlasom, s ktorým ako jediným bol významnejší problém. Dá sa povedať, že riasy neriešim žiadnou špeciálnou metódou, nechávam to na prírodu a čas to väčšinou vyrieši sám. Pravidelná výmena vody, snaha udržať rastliny v dobrej kondícii u mňa doposiaľ vždy zabrala a riasa časom ustúpila.

Riasou najviac postihnuté časti rastlín zostrihám, prípadne vyhodím. Pri tejto metóde treba mať trpezlivosť – kým sa riasa úplne stratí, môže prebehnúť aj polrok...

4. mesiac. (Foto: Ivan Mikla)

V roku 2009 v podstate neboli v akváriu robené zásadné úpravy. Akvárium je už plne zastabilizované. Vychutnávam si, že funguje samostatne, netreba robiť okrem pravidelnej výmeny vody takmer žiadnu inú údržbu. Z času na čas (cca raz za 4 týždne) pretriem sklá akvária zvnútra a upravím rastlivosť. Hlavne *Blyxa japonica* si vyžaduje pozornosť. Ako nabera na objeme, vždy mi vypláva zo substrátu, takže ju zredukujem a nasadím späť.

Zaznamenal som zaujímavé správanie sa krevetiek ku „plyšovej“ riasy, ktorá pokrýva kamene. V istom momente akoby krevetky uznali, že riasa je zrelá, a postupne kamene od tejto riasy kompletne očistili. Potom nasledovalo obdobie, keď sa riasa utvorila nanovo, až pokým sa do nej krevetky zase nepustili. Mimochodom, táto riasa podľa môjho názoru veľmi pekne ozvláštnila akvárium.

10. mesiac. (Foto: Ivan Mikla)

13. mesiac. (Foto: Ivan Mikla)

17. mesiac. (Foto: Ivan Mikla)

V tomto období som už nezaznamenal prírastky rybičiek. V pravej polovici akvária si môžete všimnúť nástup machu *Vesicularia dubyana*, ktorý sa dostal do akvária „nechtiac“, zrejme z akvaburzy v sáčku s rybami a sám si našiel svoje miesto na kameni. Nechávam ho rásť, pretože pekne vyplní pravú stranu.

Dostávame sa do roku 2010, obdobia posledného polroku života akvária. Začiatkom tohto roka som náhodou natrafil v bratislavskom Hornbachu na koreň „redmoor wood“, po ktorom som už dávno pokukoval na slovenských a zahraničných fórach. Padlo teda bleskové rozhodnutie jeden koreň kúpiť a pustiť sa do zásadnejšej zmeny vzhľadu. Koreň som zostrihal, aby sa zmestil do rozmerov akvária, a umiestnil ho do ľavej zadnej strany akvária za kameň.

19. mesiac. (Foto: Ivan Mikla)

Bolo mi však jasné, že toto nebude konečné riešenie. Koreň zaberal celú hĺbku akvária, od zadnej steny až po predné sklo. Údržba, čistenie skiel a úprava rastlínstva by bola veľmi náročná pre nedostatok priestoru.

Po niekoľkých pokusoch som našiel riešenie. Koreň som upevnil cez prevrtnanú dieru pomocou vzduchovacej hadičky o kameň. Tým koreň pomerne pevne drží na svojom mieste, ale hadička mu poskytuje určitú mieru voľnosti a môžem sa tak dostať do priestorov okolo koreňa.

V priebehu mesiaca som postupne po častiach prerobil celé akvárium. Odobral som skoro všetky rastliny, čo mi umožnilo akvárium po roku a pol poriadnejšie odkaliť. Vymenil som kamene. Pôvodné „Stoned Wood“ som nahradil kameňmi „Seiryu“, ktoré som mal už dlhšiu dobu odložené pre toto akvárium. Na koreň som pripevnil *Microsorium pteropus* a mach *Vesicularia ferrieri*. Do ľavej strany ďalej pribudla *Vallisneria nana*. Odstrihnuté časti koreňa som tiež osadil machom a umiestnil na pravej strane.

Po ďalšom mesiaci sa ukázalo, že táto zmena vzhľadu ide z môjho pohľadu správnym smerom. Mach *Vesicularia ferrieri* získal na atraktivite, nové výhonky majú výraznú svetlú farbu, čo vytvára zaujímavý efekt a rastie pomerne rýchlo. Na môj vkus až priveľmi. Koberec v popredí, zložený z viacerých prepletených druhov rastlín, vytvára nevšedný prírodný dojem. Napriek malej veľkosti akvária sa mi v ňom darí neustále nachádzať zaujímavé zákutia, ktoré sa vždy po dorastení a prestrihaní rastlín obmieňajú a zatiaľ sa pri pohľade na akvárium nenudím.

23. mesiac. (Foto: Ivan Mikla)

Umiestnenie akvária v pracovnom kútiku. (Foto: Ivan Mikla)

23.mesiac. (Foto: Ivan Mikla)

Ešte by som rád priblížil zatiaľ opomenutý spôsob hnojenia. Nepridávam umelo do akvária CO₂. Pred časom som robil pokusy s kvasnicovou metódou, ale ako som sa neskôr presvedčil, použité rastliny prosperujú bez problémov aj bez pridávania CO₂. Vzhľadom na to, že akvárium je malé, ja osobne považujem urýchľovanie rastu za zbytočné, pretože sú potrebné častejšie zásahy do akvária (zastrihávanie).

V priebehu dvoch rokov som pridával výlučne tekuté typy hnojív: Brutus (Rataj), Florena (Sera) a posledný polrok A1 Daily (Dennerle). Z týchto hnojív mám najlepšie skúsenosti s A1 Daily. Snažím sa ho používať na dennej báze, aplikátor umožňuje pomerne presné dávkovanie a dávky som odmeriaval podľa odporúčenia výrobcu.

Svoju úlohu v chode akvária a prísune živín pre rastliny zohráva aj dno – substrát, ktorý je osídlený dostatočným množstvom baktérií, zabezpečujúcich pre akvárium stabilitu.

Dno akvária po dvoch rokoch. (Foto: Ivan Mikla)

KOUZELNÉ RYBÍ KOULE

Roman Rak

Při služební cestě do Moskvy se mi podařilo vyšetřit nějaký čas, a tak jsem zašel do místní ZOO. Po prohlídce mne zaskočil déšť a vracet se mi do hotelu ještě nechtělo. Co teď? Pohled do mapy mi napověděl, že za vnějším oplocením zoologické zahrady, v ulici Malaja Gruzinskaja, je Biologické muzeum, o kterém jsem neměl ani tušení. Muzeum nosí jméno K. A. Timirjazeva.

(Foto: Roman Rak)

Vyrazil jsem a nelitoval. V jednom ze sálů zrovna probíhala krátkodobá expozice **„Podvodní svět v kouzelných koulích“**. Ve své podstatě se jednalo o uměleckou prezentaci nové metody ukládání exemplářů vodních živočichů do sbírek muzeí a dalších institucí.

(Foto: Roman Rak)

Běžně se k tomuto účelu používá sušení exemplářů, které jsou časem různě deformované. Metoda sušení není vhodná ani pro organismy, které obsahují velké množství vody – třeba medúzy.

Dalším způsobem je ukládání do nálevů lihu nebo formalínu. Bohužel, v tomto druhém případě dochází časem zase k drastické ztrátě barev na povrchu těla. I u dalších metod, které se používají v biologii, nejsou výsledky dlouhodobě nijak uspokojivé.

(Foto: Roman Rak)

Profesor Alexandr Jevgenievič Mikulin, vedoucí katedry bioekologie a ichtyologie Moskevské státní technologické univerzity, rozpracoval ojedinělý postup zalévání organismů do speciálních roztoků. Jejich složení se mění v závislosti na kvalitě a množství slizu jednotlivých druhů ryb a na barevné pigmentaci pokožky. Jinými slovy: každému druhu ryb či skupině organismů odpovídají roztoky s jiným poměrem namíchaných ingrediencí. Organismus pak ve sbírkách vypadá podstatně lépe a přirozeněji, s mnohem lepším zachováním podání barev. Pochopitelně i tak je ale nutné zalité organismy chránit před teplotami vyššími než 42 °C a před mrazem, stejně jako před silným osvětlením. Rovněž nesmí dojít k přístupu vzduchu dovnitř nádoby s nabalzamovaným exemplářem.

Ryby či jiné organismy jsou postupně zpracovávány třemi druhy roztoků, které byly vyzkoušeny a ověřeny kombinací přes 2000 různých nálevů v době experimentů trvajících řadu let. První roztok slouží ke stabilizaci barev ryb a k odstranění slizu z povrchu těla. Druhý roztok zpevňuje ploutve, vousy, různé výrůstky a výčnělky apod. a rybu balzamováním připravuje na zalití do třetího roztoku, který je podobný želé.

Na výstavě byly ryby demonstrativně zalévány do skleněných koulí s dalšími dekorativními prvky (umělými rostlinami, lasturami apod.). Výsledek pak připomíná „těžítka“ na stůl a živočich je zalit do směsi připomínající bezbarvý dentakryl. Je nutné pochválit, že nikde nevidíte ani jedinou bublinku vzduchu. Nevýhodou je nádoba tvaru koule, která jako lupa silně zvětšuje. Koule byly primárně použity pro tuto výstavu. Pochopitelně se velmi špatně fotí s bleskem, protože ať kouli snímáte odkudkoliv, odraz blesku je vždy bohužel viditelný. Vodní organismy lze zalévat přirozeně i do nádob jakýchkoliv jiných tvarů.

Nový postup je zcela revoluční a dává vynikající výsledky i pro vědecké účely. Je umožněno zpracovávat i velmi křehké organismy vodního světa, které se díky negativním vlastnostem předchozích médií nikdy do sbírek nedostaly.

Složení kapalin je patentově chráněno. To ale nebrání tomu, aby se komerčně rozjelo prodávání „rybích těžítek“ (či sbírek/?/) s nejrůznějšími rybkami, podobně jako se u nás prodávají krabice či medailonky s motýly nebo s exotickým hmyzem.

Nemám tak obavy o akvarijní rybky, které se chovají a následně používají pro tento typ v Rusku se rychle rozvíjejícího se nového „akvabyznysu“ plnění rybiček do průhledných nádob, jako spíše o přírodní formy, zejména pak tropické korálové ryby. Ty až na mizivé výjimky nedokážeme uměle rozmnožovat, a tak hrozí mnohem masivnější vybíjení přírodních reefových lokalit pro neustále rostoucí zájem absolutně laické veřejnosti mít doma nebo na svém pracovišti kousek tropického moře, ještě menší než je současný trend nano-nádrží. Nemluvě už o ceně za rybu v kouli ve srovnání s provozem mořské nádrže...

(Foto: Roman Rak)

(Foto: Roman Rak)

(Foto: Roman Rak)

GAMBUSIA ZARSKEI Meyer, Schories & Scharrtl, 2010

Ladislav Prohászka

Čerstvě popsáným novým druhem živorodky je *Gambusia zarskei*. Stala se už 44. zástupcem rodu. Je přitom pozoruhodné, že ačkoliv jde o rod velmi bohatý a komplexní, nedochází v jeho rámci k nijak překotnému taxonomickému vývoji. Žádné drastické revize v posledních desetiletích, žádné „vyrábění“ nových druhů jako na běžícím pásu. Naopak, posledním přírůstkem předcházejícím letošní novince byla v roce 2003 *Gambusia clarkhubbsi* z Texasu po přesně dvacetileté pauze, kdy se žádná nová gambusie nepopsala (v roce 1983 to byla *Gambusia xanthosoma* z Kajmanských ostrovů).

Popis druhu *Gambusia zarskei* je založený na jedincích, kteří byli na lokalitě naloveni 18. března 2006. Jde o menší gambusii (samci měří do 2,5 cm, samice max. 3,5 cm), z morfologického hlediska nejvíce příbuznou druhům *G. amistadensis* a *G. hurtadoi*; první z nich pocházel z Texasu a druhý z mexického státu Chihuahua, stejně jako nově popsáný druh. *G. hurtadoi* je také nejbližším druhem podle molekulární fylogenetické analýzy.

(Tady si dovoluji malou odbočku k osudu *G. amistadensis* – což je druh v současnosti vyhynulý. Jeho původní lokalita byla při výstavbě přehrady Amistad v roce 1968 zaplavená třiceti metry vody. Až o deset let později druh americké úřady vyhlásily za ohrožený – tehdy ještě žily dvě populace v chovných zařízeních v USA. Ovšem zbývalo jim už jen několik let existence. Do kultur se dostala *G. affinis* a díky křížení a silné predaci *G. amistadensis* jednoduše zmizela ještě před rokem 1983. Tento krátký příběh se smutným koncem je takovou výstrahou pro jiné gambusie – a samozřejmě nejen ty – s velmi malým areálem rozšíření, velkou náchylností k hybridizaci a v neposlední řadě s malou atraktivitou pro amatérské chovatele. Nemluvě také o tom, že jejich chov není vždy úplně jednoduchý.)

Ale zpátky k naší novince, tedy k *Gambusia zarskei*. Ta žije jen v malé oblasti teplých pramenů San Diego de Alcalá ve státě Chihuahua, v povodí Río Conchos. Ryby byly loveny přímo v pramenech a nebo v jejich odtocích o šířce 50-200 cm a hloubce 60-100 cm. V den odchytu typových jedinců (18.3.2006) byla teplota vody před polednem 24-26 °C, vodivost 1486 µS, pH 7,85 a tvrdost 9 °dGH. Voda byla krystalicky čistá, rychle proudící a bez vegetace. Jedinci *G. zarskei* se zdržovali hlavně u břehů v hloubce 5-10 cm, kde teplota blízko pramenů dosahovala až 34 °C. Další přítomné druhy byly *Gambusia senilis* a *Cyprinodon* sp.

Pojmenování nového druhu zdůvodňují autoři popisu tak, že Dr. Axel Zarske si toto ocenění zasloužil za své hodnotné příspěvky k diskusím ohledně konzervační biologie a problémů ohrožených druhů, jakým je např. i *Gambusia zarskei*.

Gambusia zarskei, samice, Balneario San Diego de Alcalá, Mexiko. (Zdroj: [1])

Gambusia zarskei, samec, Balneario San Diego de Alcalá, Mexiko. (Zdroj: [1])

Výtok z pramenů Balneario San Diego de Alcalá – typová lokalita. (Zdroj: [1])

Originální popis:

[1] Meyer M. K., Schories S. & Scharrtl M. (2010): Description of *Gambusia zarskei* sp. n. – a new poeciliid fish from the upper Río Conchos system, Chihuahua, Mexico (Teleostei: Cyprinodontiformes: Poeciliidae). *Vertebrate Zoology* 60 (1) 2010: 11-18.

ZAČIATOK SPLNENÉHO SNA...?

Štefan Nikmon

Skalár, symbol akvaristiky, ma od detstva vždy fascinoval a za dlhé roky, čo sa rybám venujem, prešlo mojimi rukami viacero foriem *Pterophyllum scalare*. Vlni sa mi naskytla príležitosť kúpiť *Pterophyllum altum* od chovateľa p. Háka a neodolal som, aj keď u mňa nemohli dostať také podmienky, aké sa odporúčajú. Ale kde je napísané, že akvárium 450 l je málo a 1000 l dosť? Rozhodne lepšie vyzerajú a prosperujú v priestrannej, krásne naaranžovanej nádrži...

Keďže som mal k dispozícii len 450-litrové akvárium, tak som v období rastu menil kvantá vody, aby som eliminoval nevhodné rozmery a objem. Za týchto podmienok sa im veľmi dobre darilo a neuveriteľne rýchlo rástli. Už 1,5-ročné ryby sa začali párovať a prvý, síce neúspešný výter prebehol v 20 mesiacoch veku. Dúfam, že nepovedali posledné slovo.

Na priložených snímkoch môžete sledovať naše prvé spoločné mesiace...

Prvý deň u mňa. Nádrž nie je ideálna, 150 x 50 x 60 cm (výška len 50). Nedostatok litrov nahradím častejšou výmenou vody. Teplota 25-30 °C, ohrievač bez termostatu 50 W.

Filtrácia: upravený Aqual FAN-1. Krmivo: Sera Vipán, hovädzie srdce, postupne živá potrava, ako dorastá na záhrade + *Lemna minor*. (Foto: Štefan Nikmon)

Druhý mesiac u mňa, vo veku 7 mesiacov. (Foto: Štefan Nikmon)

Prvých 9 mesiacov denné odkalenie 2 x a doliatie cca 20 l vody + raz za týždeň výmena 2/3 odstátej vody. Preto také tvrdé opatrenia, lebo ich je tam natlačených 10 kusov.

(Foto: Štefan Nikmon)

Teraz majú takmer rok a už začína puberta. Sú náročné na kvalitu vody podobne ako terčovec, ale sú odolné voči chorobám. Akurát plutvy im veľmi ľahko zaplesnejú (skôr je to bakterka). Ináč bez problémov. (Foto: Štefan Nikmon)

(Foto: Štefan Nikmon)

(Foto: Štefan Nikmon)

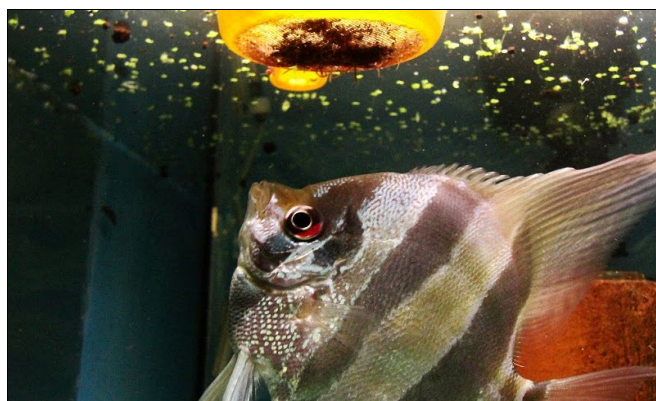
(Foto: Štefan Nikmon)

19-mesačné a už sa vytvoril prvý pár. Pridal som vonkajší filter. Všimnite si chvostovú plutvu. (Pleseň, bakterka?)
Niekedy napadá aj prsné plutvy. (Foto: Štefan Nikmon)

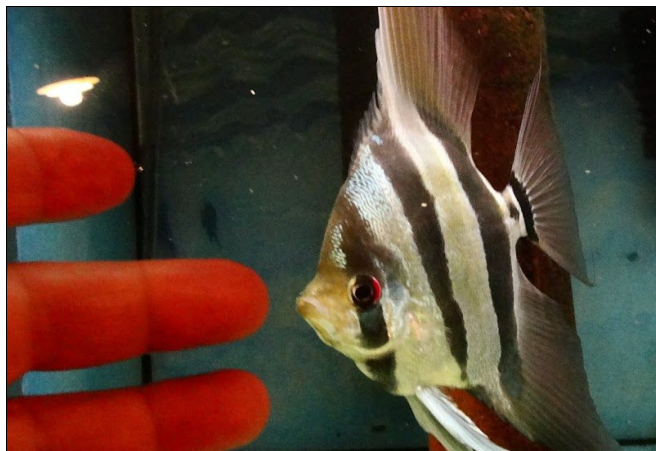

Na budúci mesiac máme rok...
(Foto: Štefan Nikmon)

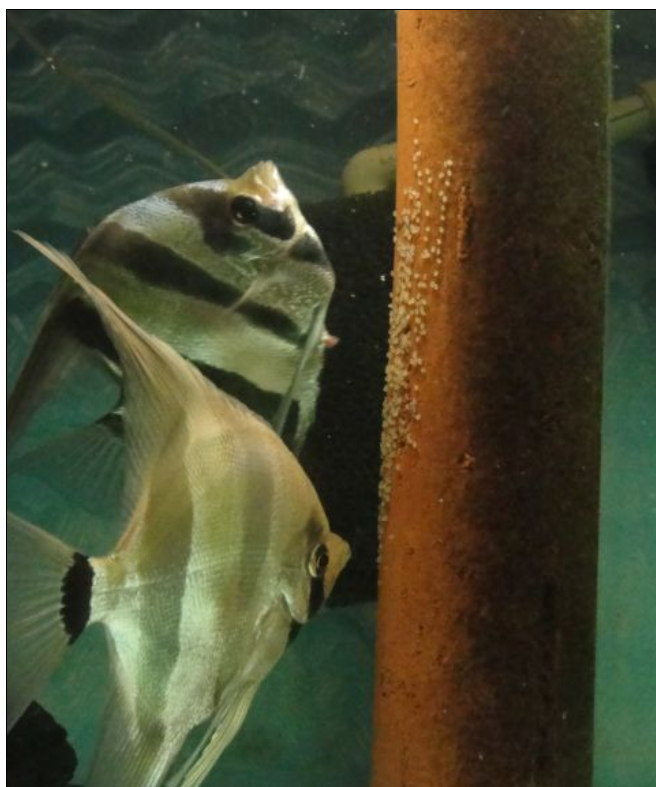

Nitenky vlastný chov, málo, ale poteší. Každý druhý deň asi 1 cm. Od cca 1 roku života podávam aj Tetra Discus.
(Foto: Štefan Nikmon)

V marci sa vytvoril prvý pár a v apríli druhý. Začiatkom mája som prvý pár prelovil do samostatného, asi 150 l akvária a experimentoval som s teplotou, vodivosťou, výluhmi a krmivom. Samica sa zaplnila, sem tam čistili podložky, ale iba veľmi liknavo.

Útok na votrelca. (Foto: Štefan Nikmon)

Dnes 24.5.2010 samica vysunula obrovské kladlo, až som sa znepokojil. Tak som zatienil časť predného skla, aby mali väčší kľud. Večer o 19:45 začala samica sama klásť ikry. Samec nič. (Foto: Štefan Nikmon)

A stále sa len prizerá, že je ešte primladý.

(Foto: Štefan Nikmon)

Po cca 15 minútách sa pridala aj samica. A za ďalších 15 minút bolo vyluxované. (Foto: Štefan Nikmon)

GUACHAPANA

Markéta Rejlková

Pokud by měl akvarista strávit jediný den v „dostupné“ Venezuele, doporučila bych mu Pozo Azul. Kdyby ale jeho srdce zatoužilo po divočině, ideálním místem je Guachapana. A to naprosto jednoznačně, protože tady už pralesní život vystrkuje růžky nepřehlédnutelným způsobem – papoušci, žáby, obrovské vydry a kajmani, hrstka Indiánů a... aha, ryby. Co hrdlo ráčí. Guachapana je rozhodně místem, které na akvaristickou mapu patří. Výrazným písmem.

Než se pustím do vyprávění, dovolte mi malou názornou odbočku k zeměpisu:

Tento satelitní snímek krásně ukazuje, že Orinoko se počínaje dnešní etapou naší cesty proti jeho proudu „ztenčuje“ a také mění barvu k čistší. Ale abyste se zorientovali, vezmu to od západu, tedy zleva. Výrazně modrá řeka, jejíž voda je ale ve skutečnosti špinavě hnědá (tedy to, co nazýváme „bílá voda“ nebo white water), je Río Guaviare. Ta pohlcuje od jihu černé vody Río Inírida a těsně před soutokem s Orinokem i Río Atabapo. Bílá voda Guaviare, jak je vidět, hodně ovlivňuje i zbarvení Orinoka, které odtéká na sever. Sem přitéká od východu a má o poznání tmavší odstín. V pravé části snímku je pak další velký soutok, z východu se do Orinoka vlévá Río Ventuari. To je velká a oblíbená řeka, kam se lze s některou cestovkou vypravit na výlet do pralesa. Vzdálenost mezi ústím Guaviare a Ventuari je necelých sto kilometrů. (Zdroj: Googlemaps)

Dnes nás čeká dlouhá plavba. Peter s Ilikem se dohadují o tom, kam se potřebujeme před setměním dostat – není to úplně jedno, protože míst na nocování okolo řeky je málo. Mám na mysli těch „civilizovaných“, kde žijí lidé. Jinak je okolo dost stromů na zavěšení hamaky :-), ale tohle potěšení nám naši průvodci slibují až na pozdější fáze, kde bude indiánských osad skutečně málo a pobudů motajících se na řece ještě méně. Pořád totiž musíme minout oblast hory Yapacana (je vidět i v dolním rohu fotomapy), která je proslulá přítomností *garimpeiros*, zdivočelých marnou touhou po diamantech a zlatu – když hora bohatství nevydá, pocestní na řece budou možná klást menší odpor. Ale dnes tam ještě nedorazíme, cílovým místem je prý bezpečná Guachapana.

Mně z toho brblání vzadu u „kormidla“ vychází, že dnes máme napilno a nebudeme nikde ztrácet čas. Tak to ale prr! Po prvním dnu na lodi, kdy jsme jen uháněli proti proudu a zakotvili skutečně až za hluboké tmy, jsem se na břeh vypotácela nejen se zvýšenou hladinou adrenalinu po noční plavbě, ale také jen krůček od počůvání. Dnes si to ohlídám!

Z prozaických důvodů tedy po pár hodinách zastavujeme. Naznačím totiž svoje obavy z dalšího průběhu plavby zrovna ve chvíli, kdy u vzdáleného břehu zasvíti bílý odhalený písek. Iliko přistává na pláži, jdeme zkoumat prales a potom uvítáme Petrovo rozhodnutí, že se pustí do přípravy oběda. Hurá, pauza a nakonec vůbec ne prozaická!

Idylka na Orinoku. (Foto: Markéta Rejlková)

Polední slunce praží, tak se máčíme a přijde řada i na sítě. Zkouším naši novou vrhačku, koupenou ještě v Puerto Ayacucho, ale musím se smířit s tím, že to je těžká práce pro chlapy. To vůbec nevadí, ono je to evidentně baví a jde jim to. Jenže tady v hlavním toku opět nemůžeme čekat žádné extra úlovky, takže představím jen dvě rybičky:

Triportheus auritus. (Foto: Markéta Rejlková)

Triportheus auritus

Po poslední revizi rodu *Triportheus* (z roku 2004) sem přibylly tři nově popsané druhy, celkem je jich 16. Jsou to vesměs všechno velmi podobné rybky, s typicky klenutou hrudí s kýlem a silně vyvinutými prsními ploutvemi. Zástupci tohoto rodu jsou hojní ve všech vodách Jižní Ameriky, a tak není divu, že se s nimi setkáme i na talířích místních lidí (úlovky dosahují běžně velikosti 15-25 cm).

Některé druhy jsou všežravé, jiné vyloženě hmyzožravé (loví vzdušný hmyz na hladině). Mají nápadně velké šupiny, takže jsou velmi oblíbeným cílem šupinožravých piraní, ale nezanedbatelně jsou v obsahu průměrného piraního žaludku zastoupeny i ploutve ryb této skupiny. Prostě je to taková ryba otloukánek. Další zvláštností je to, že ve vodách chudých na kyslík narůstají některým druhům na pysku fousky, které prý pomáhají směřovat okysličenou vodu z povrchu hladiny do otevřené tlamky.

V povodí Orinoka žijí čtyři druhy – *auritus*, *brachipomus*, *orinocensis*, *venezuelensis*. V 17. čísle *Akvária* jste měli možnost vidět jiný druh ze skupiny „vysokotělých”: *orinocensis* nebo *venezuelensis* (tam to také byl typický příklad piraňových vod chudých na kyslík). *T. auritus* patří naopak do skupiny ryb s plošším tělem, které mají mezi prsní ploutví a hrudním kýlem jen jednu řadu nápadně vysokých šupin.

Brycon sp. (Foto: Markéta Rejlková)

Brycon sp.

I s tímto rodem už jsme se setkali – okolo Puerto Ayacucho jsme s jeho zástupci šnorchlovali, ale toto je jiný druh. Dost možná jde o mládě některého z větších „kapříků” (ve skutečnosti jsou to tetrovitě ryby, rovněž konzumní).

(Foto: Jaromír Šmerda ml.)

(Foto: Jaromír Šmerda ml.)

Naobědváme se, dosyta se vynadíváme na hejno motýlů, kteří s námi sdílí pláž, já se strašně spálím v obličejí (což ale zjistím naplno až v noci) a můžeme vyrazit na další cestu.

Zarostlé břehy Orinoka. (Foto: Jaromír Šmerda ml.)

Řeka je tady lemovaná pěkným vysokým pralesem, ale je to už trochu jednotvárné. Ten pocit se ale změní hned poté, co absolvujeme vojenskou kontrolu v Santa Barbara.

Bližší pohled na soutok Orinoka a Ventuari. Tady je prý 310 ostrovů různých velikostí. Kontrolní bod Santa Barbara leží v místě, kde se ramena řek definitivně spojují. My jsme tady kličkovali chvílemi úzkými rameny, míjeli ostrovy po obou stranách, obepluli peřeje a zahlédli hoaciny a konečně pořádně i velké vydry! (Zdroj: Googlemaps)

Jedny z nebezpečných peřejí. (Foto: Jaromír Šmerda ml.)

Oblast soutoku s Río Ventuari. (Foto: Jaromír Šmerda ml.)

Už se začíná smrákat a to je tady krásný čas, kdy se papoušci létají uložit k spánku na svá oblíbená místa. Menší zelení papoušci v párech, velcí arové ve skupinách a s pořádným křikem. Tak silným, že přehluší i lodní motor, a tak zvědavě koukáme, co to tu křičí. Rychle se ten zvuk naučíme poznávat a přilet arů už potom často vyhlížíme. Dnes jsme ale viděli nad hlavami naše první hejno a jsme nadšení.

Za nastávající tmy kotvíme v osadě Guachapana. Žijí tu prý tři indiánské rodiny, ale vesnička se zdá o něco větší. Nikoho téměř nevidíme, Iliko se s chlapy pozdraví a dá jim benzín, čímž odstartuje rituál „nahození generátoru a sledování televize až do umdlení“. Přičemž musím podotknout, že této společenské akce se účastní celá vesnice od dětí po starce, takže nás všichni naprosto ignorují, a ti, kdo v noci zemdlovají, jsme právě my, když se pohupujeme v hamakách pod stříškou za domem a strašně chceme spát, jenže ve vřískající televizi za chatrnými dřevěnými vraty jde asi něco moc zajímavého. Nedaří se nám však zvuky dešifrovat, protože blízký generátor řve naplno. Když se indiáni o půlnoci rozešli, ticho nás zaplavilo jako chladivý balzám a houkání žabiček z lesa znělo krásně nesměle. (Rituál s generátorem se skutečně odehrával všude, kam jsme s naším benzínem přijeli. Ale nikde jinde nebyl ten ďábelský stroj umístěn tak blízko místa, kde jsme se pokoušeli usnout.)

Jenže to předbíhám událostem. Indiáni sice již zahájili svou vlastní zábavu, ale my si musíme počkat, až nám Péta navaří něco dobrého k večeři. Potloukáme se po břehu a tmě navzdory postupně odhalujeme, co všechno nám Guachapana nabízí. A velmi rychle získáváme pocit, že to tady nemůžeme celé stihnout probádat a vychutnat si naše objevy.

Malý babo. (Foto: Markéta Rejlková)

Protože jsem v Jižní Americe „už“ podruhé, můžu se pochlubit před ostatními trikem, že poznám z malé jiskry nad hladinou, co tam leží. Oni totiž ještě nevědí, že takhle se s blýskavými očima vyvaluje jen kajman :-). V našem případě jen *babo*, malý kajmánek, který měří necelý metr. I když před námi utíká do hloubky, pokaždé se sem po chvíli zase vrátí. Inu, někdo má na dvorku slepice, zdejší se tam pro změnu vyvaluje kajman...

Tahle pěkná žába byla připlácnutá na převrácené loděce v „přístavu“. Jen tam tak dřepěla... (Foto: Markéta Rejlková)

...a zavírala oči hned, jak jsem na ni posvítila baterkou. Nechtěla jsem fotit s bleskem, tak mám pěknou sérii fotek „spícího“ žabiho prince. (Foto: Markéta Rejlková)

Nejvíce nás pochopitelně zajímají rybí obyvatelé Guachapany, takže to zkoušíme s různými metodami prochyťávání a průzkumu. Nejobjevnější je tady metoda prostého koukání z břehu do vody, protože se tam něco hýbe! Zlatým hřebem večera se rázem stávají rejnoci. Něco, co jsme určitě chtěli vidět – hlavně brněnská dvojka Jarek a Míra jsou nadšení – ale co nás pak v reálu docela (příjemně) zaskočilo.

Chytíme několik jedinců, jsou to vesměs mláďata, stejně zbarvená – takže je pak přestaneme otravovat a už jen pokukujeme. Ovšem našeho vůbec prvního rejnočka (správněji samozřejmě trnuchu) si pořádně prohlédneme a vyfotíme!

Tak takhle to vypadá, když se vypravíte do Jižní Ameriky s akvaristickou sítkou. Sny se začínají plnit! (Foto: Markéta Rejlková)

Potamotrygon sp. (Foto: Markéta Rejlková)

Potamotrygon sp.

Z povodí Orinoka se vyvážejí *P. motoro*, *castexi*, *schroederi*, *hystrix*, *orbignyi*... ale např. i jejich velký příbuzný *Paratrygon aiereba*. Vzhledem k barevné variabilitě trnuch je ale jakýkoliv pokus o přesné určení marný – tedy také s ohledem na to, že jsme chytili jen mláďata a jak sami vidíte na fotografiích, neměla nijak výrazný barevný vzor. A v příštím díle tohoto cestopisu vám ukážu další důvod, proč určování sladkovodních rejnoků v terénu není hračka. Ale to nebudu předbíhat.

Jinak být na lokalitě, kde se tito noční dravci nacházejí, není zas tak skvělé, jak by se mohlo zdát. Představa, že si jdu večer zaplavat a šlápnu na ně, není moc lákavá – určitě by případné bodnutí dost bolelo a zkazilo nám dovolenou. Takže jsme se do vody nehnali a i jinde jsme pak byli opatrní a povlivě jsme šoupali nohama, abychom je vyplašili.

Aequidens sp. (Foto: Markéta Rejlková)

Pimelodella sp. (Foto: Markéta Rejlková)

Pimelodella sp.

Už opět nám neunikl tento všudypřítomný sumeček. Nebo spíše my jemu. Je zajímavé, že jakmile se setmělo, byly jich všude plné řeky. Z hlediska místních lidí je jistě škoda, že má tak málo masa a tudíž ho nikdo neloví. A hlavně svými ostny ničí sítě, tedy ty naše jemné, evropské. Jestli nebude znít jako rouhání, že nás některá ryba dokázala otrávit... byla to tahle.

Miloš v roli „šťastného rybáře“. Lov na udici ho ale velmi rychle omrzl, protože ryby braly... jenže pořád dokola ti stejní sumečkové. (Foto: Markéta Rejlková)

Nannostomus eques. (Foto: Markéta Rejlková)

Nannostomus eques

Tak tohle byl jeden z mých snů – chytit alespoň jednu „equesku“. Mou oblíbenou rybkou, kterou chovám už několik let a mám ji dost ráda. Protože jiné drobnoušky jsme už předtím viděli a také protože jsme se blížili k místům, odkud je zrovna tento druh hojně uváděný, byla jsem klidná a důvěřovala jsem našemu akvaristickému štěstí, že mě k equeskám dovede. Stalo se to právě tady – a potom ještě mockrát na dalších lokalitách. Ukázalo se, že *Nannostomus eques* patří k jednomu z nejběžnějších druhů, čím víc jsme se vzdalovali od ústí Río Atabapo a přibližovali ke Casiquiare, potažmo k samotnému Río Negro.

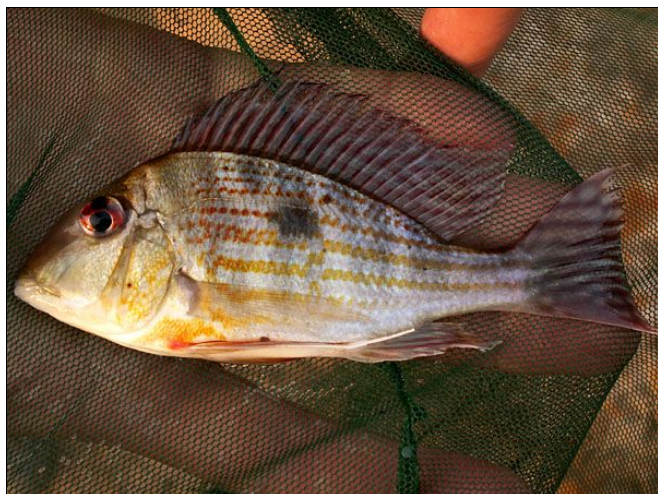
Představovat *Nannostomus eques* snad není nijak zvlášť nutné – je to jedna z „klasických“ akvarijních ryb, i když se v akváriích často nevidí. Dorůstá velikosti asi 4 cm a plave typicky šikmo s hlavou vzhůru. Je to velmi klidná ryбка, ale samci jsou k sobě kousaví a teritoriální. Zkušenosti akvaristů se v tomto však liší – já osobně bych equesku nemohla nazvat hejnovou rybou, protože do hejna se u mě shlukují jen při úleku. Mám ale extrémně hustě zarostlé akvárium.

Tady jsme tento druh viděli víckrát, takže ještě další snímky uvidíte – ale nešlo o masový výskyt ve smyslu velkých hejn. Vždy to byli jen rozptýlení jednotlivci či skupinky 2-6 jedinců, nejčastěji okolo ponořených kusů dřeva či vegetace.

Noční lov skončil večerí, pak je na čase pustit se do souboje s generátorem. Mně se usnout nedaří, dokud se místní nevzdají televize a nenastane krásné ticho. Do zvuků pralesa, které nejsou nijak nápadné, se přimíchá šumění dešťových kapek všude okolo. Naštěstí nás jednoduchá střecha ochrání a mírný deštík s sebou přinese vítané ochlazení.

Ráno vnímám přes mlhu nevědomí, jak ostatní vylézají z hamak. Spím tvrdohlavě dál, dokud se Indiáni nezačnou svolávat zvoncem na snídani. Je 6:20! Celá vesnice se sejde u jednoho velkého stolu (ten stojí venku na volném prostranství), živě debatují a nikdo nikam nespěchá. Nezdá se mi, že by potom snad šli za prací, ale přesto vstávají tak brzo. Pro mě nepochopitelné :-).

O něco později jdu k naší lodi a zjišťuju, že jsem opět propásla první ranní úlovky. Začíná nový den, pro mě osobně jeden z nejhezčích...

Geophagus abalios. (Foto: Jaromír Šmerda ml.)

Geophagus abalios. (Foto: Markéta Rejlková)

Geophagus abalios

Zástupce početného rodu (nyní zahrnuje 25 druhů), který byl akvaristům znám už delší dobu, ale až v roce 2004 byl vědecky popsán. Setkat se s ním můžeme ve Venezuele a také v Kolumbii v povodí Orinoka a Casiquiare; ohledně druhové příslušnosti kolumbijské populace se však vedou spory. Mezi fanoušky geofágů to není velká vzácnost a zkušeností s jeho chovem a odchovem je dostatek. Je to biparentální tlamovec.

Laemolyta taeniata. (Foto: Jaromír Šmerda ml.)

Pěťa nám nachystal výbornou snídani. Jak tak sedíme na lodi, ládujeme se jídlem a rozhlížíme se, potěší nás svojí přítomností inie. Vesnice totiž leží jen kousek od ústí černé laguny do Orinoka. A právě v místech, kde se vody setkávají, se teď vynořilo několik narůžovělých hřbetů. Sledujeme inie s nadšením, které se stupňuje, když se ústí laguny ve stejném místě rozhodne přeplavat několik obrovských vyder. Takhle zblízka jsem ani nedoufala, že bychom je mohli vidět!

Vychutnáváme si nádhernou přehlídku a shodujeme se na tom, že Guachapana je ráj. Peter říká, že pokud se nám tu bude líbit, můžeme udělat změnu plánu a zůstat tu celý den a ještě jednu noc. Tak teď už jsme opravdu nedočkaví, co nám lov na místní laguně přinese!

Opouštíme na chvíli Orinoko a jedeme do hlubin laguny Guachapana – můžete ji vidět i na satelitním snímku o tři strany zpátky. Spolu s námi vyrazili také dva Indiáni. Jeden z nich je náčelník Ivano, na svou hodnost mi připadá dost mladý, ale moje představy o indiánských náčelnících jsou založené na mayovkách... :-). Vlečeme dlabanou loďku – říká se jí *curiara* – a hned si také můžeme prohlédnout její užití v každodenní praxi, když nás míjí rodina i se psem.

Modrá barva je barvou amazonského guvernéra Liboria. Proto se s ní setkáme všude a mužská část zdejších obyvatel si velmi často obléká agitační tričko a kšiltovku. Ženy nosí nejčastěji barevná trička a džíny. (Foto: Jaromír Šmerda ml.)

Na laguně Guachapana. (Foto: Jaromír Šmerda ml.)

Jedeme černou vodou asi 25 minut. Když se dostaneme k úzké šíji, která odděluje jakési jezero, kotvíme. Nastal čas si to tu prohlédnout a pustit se do pronásledování ryb – jak jinak než se šnorchlem a ve vodě!

Jenže to nikam nevede – voda je tmavá a na rozdíl od našeho prvního setkání s černou vodou nám tu nepomáhají sluneční paprsky, protože jsme pod korunami stromů. Mně se nepoštěstí zahlédnout ani živáčka, a tak se smírím s údělem suchozemce a jdeme to zkoušet za pomoci sítěk a sítí...

Pohled z malého kousku „naší“ pevniny, který jediný nebyl hustě zarostlý trnitou vegetací a dalo se zde pohodlně vyhlížet na vodu do tří stran a ve stínu stromů fotografovat úlovky. (Foto: Markéta Rejlková)

A že bylo co lovit dokazuje i přítomnost rybožravých kormoránů. (Foto: Jaromír Šmerda ml.)

Naše rybolovná a fotografická soukolí se rozjelo na plné obrátky. Sotva jsme se osušili po neúspěšném šnorchlování, začali jsme se motat po břehu a nestíhali jsme „zpracovávat“ úlovky! (Foto: Markéta Rejlková)

Přehlídku fantastických ryb, které jsme tady měli možnost fotografovat, zahájím několika blíže neidentifikovanými (nebo neidentifikovatelnými?) tetříčkami. Ačkoli by se mohlo zdát, že tři následující snímky zachycují stejnou rybu, není to tak. Myslím, že první tetra patří do rodu *Hemigrammus*, zatímco ta další (na 2. a 3. fotografii je tatáž ryba) do některého z akvaristicky málo známých rodů. Co mě zaujalo byl fakt, že na této lokalitě se (při známé plejádě barev u teter) vyskytují dva nepříbuzné druhy s nápadně podobným vzhledem.

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Moenkhausia ceros. (Foto: Markéta Rejlková)

Tahle tetra už pro nás ale není neznámá – opakovala se na lokalitách s železnou pravidelností. Abych se ale neopakovala i já s jejím jménem, vyhlašuji malou bleskovou soutěž. Kdo jako první napíše na redakční mail její celý a správný latinský název, získá pamlssek pro své rybky :-).
(Foto: Markéta Rejlková)

Po malých tetříčkách můžeme přejít k malým cichlidkám. Našli jsme tu něco již známého, ale i novinky:

Tenhle třicentimetrový špunt může být cokoliv. Spíše než jako trpasličí cichlidka ale vypadá na mládě něčeho většího, možná *Hoplarchus psittacus*? (Foto: Markéta Rejlková)

Dicrossus filamentosus. (Foto: Markéta Rejlková)

A ještě jeden pohled. (Foto: Markéta Rejlková)

Apistogramma cf. pertensis (Orangesaum/Orange-seam).
(Foto: Markéta Rejlková)

Apistogramma cf. pertensis (Orangesaum/Orange-seam).
(Foto: Markéta Rejlková)

Apistogramma cf. pertensis (Orangesaum/Orange-seam) (A151)

Co se týká identifikace apistogram, nechávám si radit od odborníka na slovo vzatého – a tím je Mike Wise. Tyhle drobné rybky na snímku prý opravdu vypadají jako A151, které se vzácně importují z povodí Río Ventuari. Což je vlastně skoro „za rohem“.

Chytili jsme je tady poprvé, ale ještě nás pár dní budou provázet. Všude v černých vodách jich bylo hodně.

Crenicichla sp. (Foto: Markéta Rejlková)

Černá voda v Laguna Guachapana a v ní... štika! (Foto: Markéta Rejlková)

Až doposud jsem vám představila z Guachapany samé „obyčejné“ ryby – tetry, cichlidy, co jiného byste taky v Jižní Americe čekali. Jenomže na téhle lokalitě jsme poznali navíc i několik lahůdek, které nás mile překvapily a díky nimž si Guachapanu zapamatuju už napořád.

Tak třeba ty úžasné „jehly“, které jsem zahlédla u hladiny. Schovávaly se před námi pod větve padlých stromů.

Tady byly štičky doma. (Foto: Markéta Rejlková)

Mám jehlovité ryby obecně dost ráda a tak jsem si je moc chtěla prohlédnout. Jenže po prvním Milošově pokusu o ulovení se vylekaly a zmizely pod okolní křoviny. Musím Miloše na tomto místě nahlas pochválit a poděkovat mu, že se s touto výzvou popral a když jsem pak mnohem později byla zabrána do fotografování jiných ryb na vzdálenějším místě, ozvalo se odsud mohutné šplouchnutí a po chvíli ticha jen „Mám ich!“. Miloš se neváhal vrhnout za kořistí do vody a povedlo se mu do akvaristické sítě ulovit celé hejtno. Posuďte sami, jestli ta nádhera za to stála:

***Potamorhaphis guianensis*.** (Foto: Markéta Rejlková)

A takhle celý ten úlovek vypadal. Štíčky na mě působily strašně křehce. (Foto: Markéta Rejlková)

Potamorrhaphis guianensis

Několik těchto štíček jsme viděli a fotografovali na Pozo Azul, takže o nich najdete informaci už v 19. čísle *Akvária*. Jenomže tady to bylo něco jiného, protože jsme je měli před sebou ve fotonádrci a já jsem se nemohla vynadávat.

Nedávno jsem při prohlížení starších čísel časopisu Amazonas narazila (konkrétně ve 3. čísle) na kratičký článek od Ingo Seidela, který psal, že zástupci rodu *Potamorrhaphis* se zřídka importují do Německa. K chovu ale vyžadují velké nádrže, protože jsou to velmi plachá stvoření a při sebemenším vyrušení prudce utíkají, přičemž se můžou zranit. Poškozené čelisti pak často zaplísni a nebo se dokonce odlomí. Kdo prý ale poskytne štíčkům správnou péči, získá dlouhověké a vděčné chovance. Jako potrava jsou pro ně nejlepší malé ryby a větší larvy hmyzu, jinou než živou potravu údajně vůbec nepřijímají.

No vida, kdo by to byl řekl, vypadají tak mírumilovně :-).

Potamorrhaphis guianensis. (Foto: Markéta Rejlková)

Potamorrhaphis guianensis. (Foto: Markéta Rejlková)

Gymnorhamphichthys sp. (Foto: Markéta Rejlková)*Gymnorhamphichthys* sp. (Foto: Markéta Rejlková)**Gymnorhamphichthys sp.**

Krásný tvoreček s délkou těla asi 15 cm. Ve fotonádře se vůbec nebál a zvědavě ji prozkoumával, přičemž mu ploutevní lem na břišní straně legračně vlál a vlnil se. Rod *Gymnorhamphichthys* má v současnosti čtyři platné druhy, ale tohle číslo se bude měnit. V této oblasti se loví *G. hypostomus*, ale skutečnou totožnost se mi nepodařilo ověřit. Bylo by to možné při spočítání paprsků celého lemu... jenže jednotlivé druhy jich mají 308 až 417 a do toho se mi moc nechce :-).

Nahohřbeti této skupiny (patří do čeledi Rhamphichthyidae) jsou vyloženě noční zvířata. Přes den bývají zahrabáni v písku – odtud jsme nešťastníka zřejmě vyhráblí, ale jak je vidět, probudil se rychle – a frekvence elektrických výbojů je nízká, asi 10-15 za vteřinu. Po západu slunce rybky plavou ve volné vodě a počet el. výbojů dosáhne 65-100 za vteřinu.

Zástupci tohoto rodu se čas od času objeví v nabídce importérů. Nahohřbeti jsou ale vhodné jen do nádrží specialistů. Potřebují spíše větší nádrž, vhodné spolubydlící, kteří nebudou narušovat jejich denní rytmus a hlavně se nenechají nahohřbetem sežrat. I když má v poměru ke svému tělu (dorůstá až 25 cm) malou tlamku, je to dravec a neživou potravu nepřijímá. Odchov v zajetí se zatím nezdařil.

Vandellia sp. alias candiru. Jediný parazit člověka mezi obratlovci. Ještě mladík, dlouhý jen asi 2 cm. (Foto: Markéta Rejlková)

Vandellia sp.

Kandiru. Postrach všech, co se v Amazonii chtějí občas namočit v řece. Nebo vlastně vymočít. Není moc příjemné vědět, že kolem vás brousí nenápadný parazit, který se vám může postarat o zážitek, jaký nezapomenete do smrti. Ta ale může nastat už za několik dní a bude velmi, velmi bolestivá...

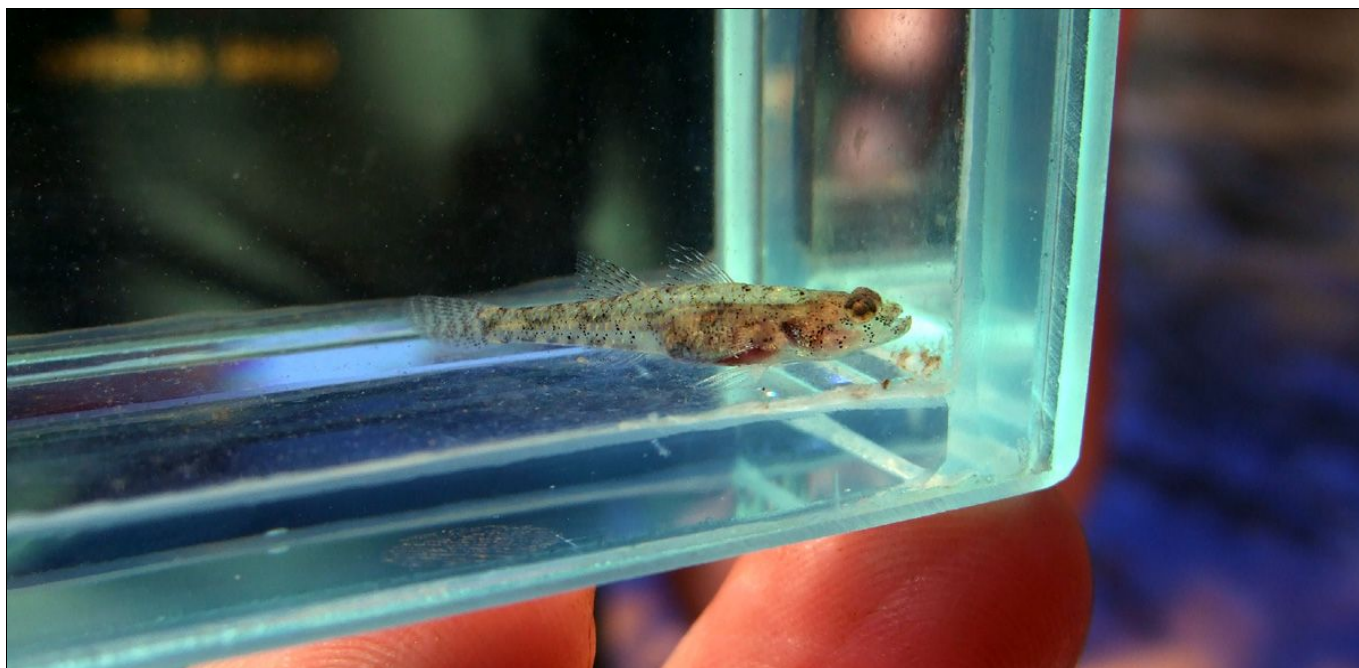
Tento sumeček z čeledi Trichomycteridae parazituje v rybích žábrách. Proud moči ho může nalákat do vaší močové trubice, pokud si budete ulevovat v řece. A pak už to jen bolí. Hluboko uvnitř se zasekne háčky a bez chirurgického zásahu tam zůstane a podobně jako klíště se nacucanou krví zvětšuje. Náš kandiru byl ještě maličký, ale co to má rudého v bříšku?!?

Microphilypnus amazonicus

Velmi zajímavý tvoreček – hlavačka z čeledi Eleotridae. Rod *Microphilypnus* zahrnuje tři druhy a všechny jsou trpasličí, měří maximálně okolo 2 cm. *M. amazonicus* má z nich největší areál rozšíření a najdeme ho jak v povodí Orinoka, tak i Amazonky. Je to spíše noční tvor – ve dne se schovává mezi listím na písčném dně a večer jeho aktivita stoupá a vyplouvá hledat kořist.

Škoda, že se tyhle rybky nedovážejí, protože vzhledem ke své velikosti, zajímavému chování a atraktivnímu vzhledu by si je nejeden milovník malých rybek rád pořídil.

Narazili jsme na ně víckrát, takže je to zřejmě hojný druh.

Microphilypnus amazonicus. (Foto: Markéta Rejlková)

Farlowella sp. (Foto: Markéta Rejlková)**Farlowella sp.**

Zástupce tohoto rodu bych hledala v rychleji tekoucích vodách a ne tady v laguně. Černá, kyselá a měkká voda ale odpovídá a zřejmě je tu farlowellám na ponořeném dřevě dobře.

Ale aby to nevypadalo, že jsme snad všechny ty krásky navlovi my sami, musím přiznat barvu. Jak jsem už zmínila, do laguny s námi vypluli i dva Indiáni. Na dlabané loďce se pak vydali na svůj vlastní lov. Občas se vraceli a jejich úlovky – poněkud jiné velikostní kategorie – jsme si pak mohli vyfotit, uvidíte je na této a dalších stranách. Když už oba borci usoudili, že toho mají dost, sledovali naše počínání a půjčili si čeřen. Nebáli se zajet s ním pěkně ke dnu a výsledkem byly právě některé z těch trpasličích rybek, které bychom jinak mohli spatřit jen náhodou.

Mám podezření, že Peter se s námi tady trochu nudil.

Později už si na naše vrtochy zvyknul a dokázal se nějak zaměstnat nebo se dokonce přidal k naší zábavě, ale teď se s námi ještě tolik neznal... a tak seděl na lodi a nechápal, jak nás může bavit lov malých čudlů. (Foto: Markéta Rejlková)

Mně to tady připadalo jako rybí ráj a bylo mi jasné, že čím déle tu budeme lovit, tím víc toho uvidíme. Jenže jsme se rozhodli jinak. V Guachapaně už nocovat nebudeme a tak jsme ještě pofotili velké úlovky Indiánů a pomalu se chystali na návrat do vesnice.

Cichla temensis. (Foto: Markéta Rejlková)

Cichla temensis. (Foto: Markéta Rejlková)

Tato fotografie asi část akvaristů pobouří a docela určitě nikoho nenadchne (no – aspoň v to věřím), ale nenechám si ji pro sebe. Idealizovaná představa Indiánů říká, že si váží své kořisti. Pavónovi – jako královské rybě, těšící se velké oblibě jedlíků – tedy důstojnou smrt nedopřáli. Žádné rychlé zabití nebo omráčení. Ryby čekaly na svou pomalou smrt na dně lodky a když už lovcům byla dlouhá chvíle, začali je kuchat přímo na místě. Pavón na snímku ještě dýchal.

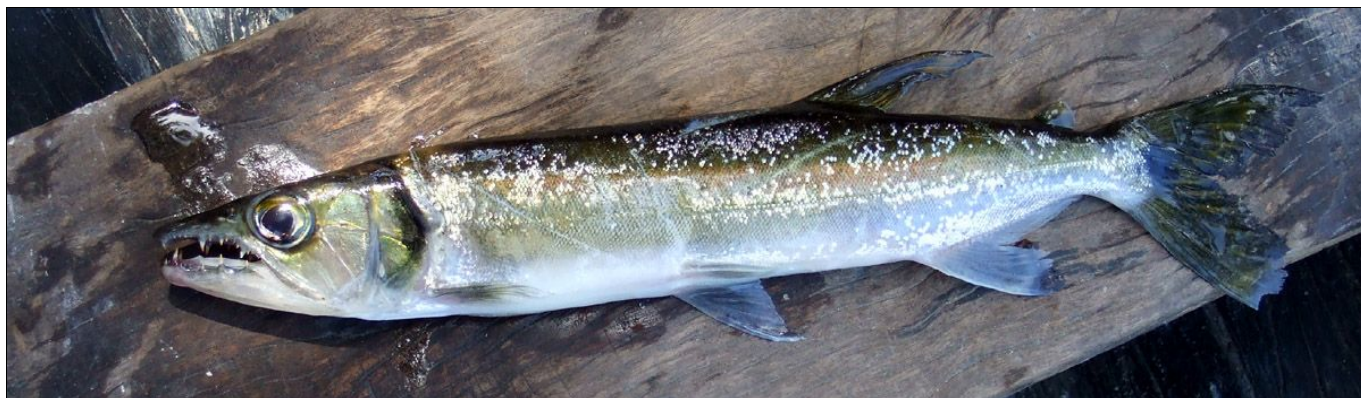

Mirek si fotografuje indiánskou nadílku.

(Foto: Markéta Rejlková)

Cichla temensis a *Cichla orinocensis*. (Foto: Markéta Rejlková)

Acestrorhynchus falcirostris. (Foto: Markéta Rejlková)

Acestrorhynchus falcirostris

Český název této milé rybičky je tetra srpkorypá. Také latinské jméno odkazuje na zahnutý „čumáček“. Už na první pohled je to ryba dravá a těžko zaměnitelná s jiným druhem, ovšem s výjimkou svých příbuzných. Rod *Acestrorhynchus* má 15 zástupců, některé však dorůstají délky jen 7-10 cm. Dva nejznámější a nejrozšířenější druhy patří také k těm největším: *A. falcirostris* je jedním z nich a setkat se s ním můžeme ve Venezuele, Brazílii, Guayaně, Peru, Bolívii. Dorůstá 40 cm.

V akváriích se častěji chová druh *A. falcatus*, který má ale červený ocas a je o něco menší. *A. falcirostris* také poznáme podle tmavého lemování žaberních víček. Pro chov platí zásada, že co se vejde tomuto dravci do tlamy, to tam také jednou skončí. Proto mají lidový název sladkovodní barakuda. Jsou to striktně rybožravé ryby, jen v období sucha loví i náletový hmyz. Němečtí akvaristé popsali pokus o odchov *A. altus* až do rozplavání plůdku, který však nepřijímal žádnou potravu.

Acestrorhynchus falcirostris. (Foto: Markéta Rejlková)

Nezbývá než se s lagunou rozloučit. Ještě uvedu zjištěné parametry vody: pH 5,43 a vodivost 10 $\mu\text{S}/\text{cm}$ (náš přístroj ale umí hlásit jen 0, 10, 20 atd.), teplota vzduchu byla v 10:45 30,1 °C a vody 29,4 °C. To jsou stejné hodnoty, jaké jsme naměřili i přímo ve vesnici Guachapana.

Kromě ryb, které jsou zde na fotografiích, nechyběl ani tady malý zástupce rodu *Fluviphylax*. Z důvodů popsaných v reportáži z Atabapa (viz 22. číslo *Akvária*) jsme tyhle rybky ale nelovili a nefotili. Také se mi zdálo, že jsem při šnorchlování narazila na rejnoka, ale to usuzuji z oblaku kalu, který se zvedl ze dna.

Poklidné rameno u Guachapany. Tady jsme ráno viděli vydru, jak drží v prackách rybu a hryže ji. Ten pohled mám před očima dodnes! (Foto: Jaromír Šmerda ml.)

Osada Guachapana. Tady jsme chytili naše první rejnoky a na tomto břehu také v noci polehával malý babo. (Foto: Jaromír Šmerda ml.)

Ve vesnici se pobalíme, Peter koupí od Indiánů dva z ulovených pavónů a dohodneme se, že s sebou vezmeme curiaru. Povlečeme ji za naší lodí a cestou zpátky ji tady zřejmě Peter a Iliko vrátí. Ještě chvíli lovíme, ale jsou tu jen ti geofágové, co už máme vyfocené z rána...

...odjezd! Zvedáme pomyslné kotvy a já se pořád ohlížím. Kdybych někoho chtěla vzít na skok do Jižní Ameriky, pak právě sem do Guachapany.

Náš zlatý Iliko ještě v přístavišti naporcoval pavóny... (Foto: Jaromír Šmerda ml.)

...aby je Míra o něco později snědl! (Foto: Markéta Rejlková)

INTERZOO 2010

Branislav Barčín

Keď sa spomenie mesto Norimberg, asociácie bývajú rôzne – niekoho napadnú chutné krátke párky typické pre toto mesto, niekoho zas, že je to výstavné mesto, ktoré sa spája hlavne s veľtrhom hračiek. Keď ale spomeniete mesto Norimberg nejakému akvaristovi, dovoľím si povedať, že takmer každý si toto mesto bude spájať s veľtrhom Interzoo, čo je jeden z najväčších veľtrhov pre drobnochovateľov na svete a jeho nemalá časť je venovaná práve nášmu koníčku – akvaristike.

Keďže je to veľtrh, prezentujú sa tu rôzni výrobcovia produktov pre akvaristiku, veľkoobchody, veľkí producenti akváriových rýb a rastlín, a keďže je veľtrh miestom prezentácie toho najlepšieho z ponuky jednotlivých vystavovateľov, každý sa snaží priniesť a predviesť novinky, ktoré by mohli zaujať a uchytiť sa na trhu. Interzoo sa koná každé dva roky a tento rok sa konal už 31. ročník tejto akcie.

Na Interzoo som sa chystal už dávnejšie, presnejšie povedané, chystal som sa do Norimbergu už trikrát, žiaľ nikdy to nevyšlo. A tak mi nezostávalo nič iné, ako počúvať od tých šťastlivcov, ktorí tam boli, aké skvelé veci videli a ako boli nadšení. Tento rok ale našťastie všetko vyšlo podľa mojich predstáv, a tak som sa ocitol spolu s ďalšími siedmymi akvaristami v aute, smerujúcim do Norimbergu.

Vzhľadom na nočnú cestu, a tým pádom prázdne diaľnice, sme do Norimbergu prišli o šiestej hodine ráno, takže sme si čas zostávajúci do otvorenia výstavy skrátili rannou kávou a občerstvením. Na parkovisko sme následne došli medzi prvými, a tak sme mohli zaparkovať čo najbližšie k východu, čo sa neskôr po totálnom zaplnení parkoviska ukázalo ako dobrý nápad. V aute sme ešte všetci vyplnili registračné formuláre, ktoré sme pri pokladniach vymenili za visačku s menom držiteľa.

Po dohodnutí miesta stretnutia po absolvovaní prehliadky nám už nič nebránilo prekročiť prah veľtrhu a začleniť sa medzi ľudí pri návšteve jednotlivých pavilónov a stánkov rôznych vystavovateľov. Keď už hovorím o pavilónoch, spomeniem len, že tento rok ich bolo dokopy deväť, v ktorých podľa údajov organizátorov malo svoje stánky viac ako 1500 vystavovateľov.

Ako prvý sme mali na pláne pavilón č. 1, v ktorom bola akvaristika zastúpená najsilnejšie a kde mali svoje stánky také známe firmy ako napríklad Tropica, Aquael, Hagen, Juwel, Hydor, Dohse, Boyu, Sera a iné. V každom stánku sme strávili pomerne veľa času. Osobne ma napríklad v stánku Hagen zaujali externé filtre Fluval z radu G, v stánku známeho výrobcu krmív, ale v poslednom čase aj techniky Sera sme sa rozprávali dlhší čas s českým zástupcom tejto značky, v stánku Aquael boli zase zaujímavé morské nano respektíve mini akváriá ako aj fakt, že táto firma rozšírila ponuku aj o krmivá.

Sera. (Foto: Branislav Barčín)

Rôzna ponuka techniky pre pestovanie rastlín, zameraná najmä na CO₂. (Foto: Branislav Barčín)

Aquael Nano Reef. (Foto: Branislav Barčín)

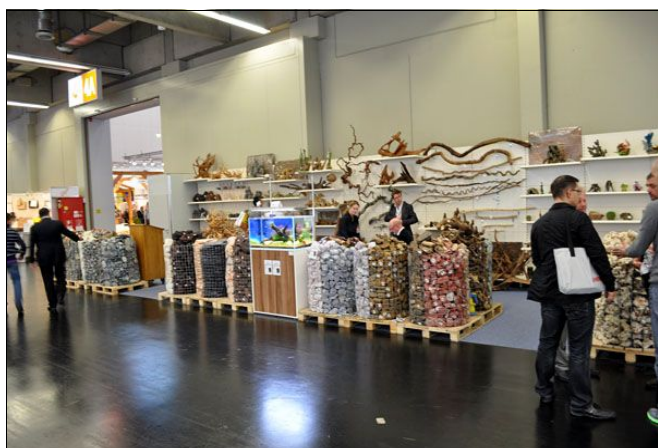
Fluval rad G. (Foto: Branislav Barčin)

Akvárium v stánku firmy Tropica... (Foto: Branislav Barčin)

...a ešte jedno. (Foto: Branislav Barčin)

Rôzny dekoračný materiál. (Foto: Branislav Barčin)

Čo sa estetického zážitku týka, najviac sa mi asi páčil stánek dánskeho producenta akváriových rastlín firmy Tropica, kde sa dali vidieť nádhorne zariadené akváriá s krásnymi rastlinami. Treba podotknúť, že akváriá zariaďoval známy akvadizajnér Oliver Knott, ktorý s Tropicou vraj už dlhšie spolupracuje. Zaujal ma aj fakt, že všetky akváriá v tomto stánku neboli zo skla, ale z akrylátu.

V ostatných pavilónoch nebola akvaristika až tak početne zastúpená, takže spomeniem len stánky, v ktorých som sa zastavil na dlhšie, poprípade ma nejakým spôsobom zaujali. V prvom rade to je poľský výrobca krmív firma Tropical, kde sa nám veľmi ochotne venoval mladý obchodný zástupca a predstavil nám všetky ich novinky, ktoré vyzerali naozaj zaujímavo, či už zložením, alebo sa nám zapáčili – ako je to pre viacero akvaristov typické – aj vôňou :-). Zoznámili sme sa aj s majiteľom Tropicalu, ktorý nám ponúkol možnosť návštevy sídla tejto firmy a zároveň aj prehliadku výrobných priestorov a samotnej výroby krmív. Pôsobivý stánek mal aj ďalší výrobca krmív firma Tetra, kde ma asi najviac zaujala novinka v podobe prírodných krmív ako cyklop, artemia, patentka a riasový mix v gélovej konzistencii. Musím povedať, že obdržané vzorky rybám naozaj chutili a je to určite obohatenie sortimentu a hlavne formy spracovania krmív. Veľmi príjemne bolo aj v stánku firmy JBL a musím podotknúť, že nielen kvôli výbornému pivu, kvôli ktorému bol tento stánek vždy plný :-). Ani túto firmu neobišiel ošial menom miniakváriá, a tak predstavovali komplexnú ponuku krmív, pomôcok a potrieb pre miniakváriá.

Tropica – akrylátové akvárium. (Foto: Branislav Barčin)

Aj v Ázii už dokážu odchovávať L-sumce.

(Foto: Branislav Barčín)

Časť ponuky firmy Boyu. (Foto: Branislav Barčín)

Zaujímavé nádržky s ponukou krevetiek, krabov a rakov.

(Foto: Branislav Barčín)

Ak už som spomenul miniakváriá, musím poznamenať, že boli nosnou témou väčšiny stánkov venovaných akvaristike, či už išlo o morské alebo sladkovodné nádržky, techniku a rozne pomôcky, ako aj o živočíchy a rastliny vhodné do miniakvárií. Niektoré z nádrží boli skutočne skvostne zariadené. Druhou nosnou témou boli LED osvetlenia, ktoré boli ponúkané u veľkého množstva vystavovateľov v rôznej veľkosti, prevedení, kvalite a samozrejme aj cene.

Nemôžem nespomenúť ani pre mňa širokú a zaujímavú ponuku odbornej akvaristickej literatúry z rôznych vydavateľstiev, či už hovoríme o knihách alebo časopisoch. Vzhľadom na sobotňajší termín našej návštevy sa dala väčšina titulov zakúpiť za zaujímavé ceny. Osobne som si kúpil dve knihy o drobných juhoamerických cichlidkách z vydavateľstva Mergus. Rovnako ma potešili staršie ročníky časopisov DATZ, Amazonas a Aquaristik Fachmagazin, ktoré boli k dispozícii zdarma.

Vzhľadom na moju prvú návštevu veľtrhu Interzoo som nemal s čím porovnávať, a tak hodnotím tento ročník veľmi pozitívne. Osobne som síce očakával viac vystavených rýb a krevetiek, na druhej strane pestrá ponuka akváriových rastlín ma veľmi prekvapila. Ak teda bude možnosť a čas, rád sa pôjdem pozrieť aj na Interzoo 2012.

Iné články o Interzoo 2010:

[1] ceskycichlidklub.eu/FORUM/viewtopic.php?f=212&t=396

[2] www.akvarista.cz/web/clanky/clanek-317-1

JBL. (Foto: Branislav Barčín)

Richard Tokušev a Holger Windeløv. (Foto: Branislav Barčín)

Ponuka literatúry. (Foto: Branislav Barčín)

Majiteľ firmy Tropical a Bernd Degen v rozhovore so zákazníkmi z Izraela. (Foto: Branislav Barčín)

Altumy a klipky. (Foto: Branislav Barčín)

Miniakvárium s krystalkami. (Foto: Branislav Barčín)

Pestrá ponuka akváriových rýb. (Foto: Branislav Barčín)

Nannacara adoketa. (Foto: Branislav Barčín)

Notropis chrosomus. (Foto: Branislav Barčín)

Potamotrygon leopoldi. (Foto: Branislav Barčín)

Zlaté a biele neónky. (Foto: Branislav Barčín)

Skúste ich spočítať. (Foto: Branislav Barčín)

Vkusne zariadené akvárium. (Foto: Branislav Barčín)

Rhamphochromis esox. (Foto: Branislav Barčín)

Zaujímavá morská nádrž. (Foto: Branislav Barčín)

Diskus. (Foto: Branislav Barčín)

Corydoras sp. new panda CW 49. (Foto: Branislav Barčín)

AKVARISTICKÁ JAR V BRATISLAVE 2010

Jakub Uhrín

Začalo to asi takto. O tejto akcii som sa dozvedel, ako inak, zo stránok Akva.sk. Keď som sa postupne dozvedal, kto každý má na túto akciu prísť a že tam nebudú len dobrí slovenskí chovatelia a predajcovia, ale príde aj špička z Čiech, nemohol som pozvanie odmietnuť. Začalo rozmýšľanie nad tým, koho prvého s autom by som začal prehovárať, aby šiel so mnou. Pošťastilo sa mi na prvý šup prehovoriť kamaráta, ktorý mi to ešte nesľúbil na sto percent, keďže nevedel, či mu niečo do toho nepríde. Začal som postupne dúfať a veriť, že je to v suchu.

Čím sa akcia blížila viac, tým som bol nažhavenejší... Asi týždeň pred akciou mi zvoní telefón. Pozerám a volá mi práve kamarát, s ktorým som to spískal. Dozvedel som sa nemilú správu, že na akciu nemôže ísť. Tak som trochu ostal sklamaný. Telefón mi zvoní znova. Tu mi vraví druhý kámoš, že chce ísť na akciu rodinne, no vraj sa pár vecí zmenilo a tak mi dáva otázku, či idem na Akvajar do Blavy. Očká mi zažiarili a vravím, že idem určite, rátať so mnou... A keďže ešte 2 miesta v aute boli voľné, tak tie už zapratať nebol vôbec problém.

Prišiel deň D 8.5.2010. Budík mi zvonil 1:30 ráno. Rýchlo som sa vychystal a vyšiel nevyspatý pred barák. Do auta nastupujeme 2:20, vyzdvihli sme ešte jedného kamaráta, natan-kovali nádrž a vyrazili z Košíc na slovenské cesty. Trochu sme sa báli, že nám náladu zničí daždivé počasie, pretože predchádzajúci týždeň pred akciou bol celý upršaný. Kupodivu, až na pár hmľistých miest bolo všetko OK. Čím bližšie sme k Bratislave boli, tým sa nám počasie zdalo krajšie, akoby nám chcelo ukázať, áno je to tu, prišli ste správne. Nakoniec sme sa dočkali ciela.

(Foto: Jakub Uhrín)

Dorazili sme ešte pred siedmou ráno, keď sa ešte len prichystávali stoly, ktoré neboli pripravené ešte ani z polovice. Prvý pohľad ma dosť prekvapil. Predajný sál bol celkom veľký, natrepaný stolmi, a tak už mi niečo hovorilo, že to nebude len hocijaká akcia. V bočnej miestnosti v zadnej časti sálu napravo sa chystala výstava corydorasov, rôznych iných sumcov aj prísavníkov.

Brochis splendens. (Foto: Jakub Uhrín)

Corydoras sp. (Foto: Jakub Uhrín)

Corydoras arcuatus. (Foto: Jakub Uhrín)

Corydoras hastatus. (Foto: Jakub Uhrín)

Corydoras gosseii. (Foto: Jan Burzanovský)

Corydoras sp. "Black Venezuela". (Foto: Jakub Uhrín)

Corydoras caudimaculatus. (Foto: Jan Burzanovský)

Corydoras adolfi. (Foto: Jan Burzanovský)

Loricaria similima. (Foto: Jakub Uhrín)

Rineloricaria lanceolata. (Foto: Jan Burzanovský)

Sturisoma panamense. (Foto: Jan Burzanovský)

Platydoras costatus. (Foto: Jan Burzanovský)

Mnohé z týchto rybiek sa dali aj bežne zakúpiť v predajných stánkoch. Medzi predávajúcimi neboli len starší skúsenejší akvaristi, ale sem-tam sme mohli zahliadnuť aj mladšie šikovné generácie, ktoré mali tiež niečo na predaj. Čo sa týka predávajúcich, tak ako som spomínal, prišlo kupodivu mnoho českých známych tvári. Keď si to tak v hlave premietnem, tak slovenských predávajúcich bolo v pomere k českým asi 1 : 1, čo je si myslím pre túto akciu veľký úspech.

Ako som si tak prechádzal všetky predajné stoly a pozeral ich ponuku, bol som viac než prekvapený. Ponuka bola dosť široká a pestrá. Mohli sme tam zhladiť rôzne druhy pancierníkov a prísavníkov, čo bolo asi aj hlavné motto celej akcie. Ďalej boli k dostaniu rôzne druhy apistogram, živorodiek, moje obľúbené skaláre, betty, mikrorazborky, rôzne tetričky, diskusy, závojnatky (karasy), pestrý výber afrických rýb, slimáky, krevetky a iné fajnotky. K dostaniu bola aj široká ponuka rastlín, z ktorých si bolo tiež čo vyberať. Nechýbal tu bohatý sortiment krmív, či to boli suché, mrazené a živé. Technika bola tiež v hojnom počte ako aj rôzne doplnky, pomôcky, vychytávky a vylepšenia. Taktiež som tu zahliadol slušný výber dekorácií a literatúry.

Ako je známe na internetových fórach, bola k dostaniu aj čerstvo vydaná knižka nášho kamaráta Jana Burzanovského, ktorá bola o čom inom ako o skalároch. Pre tých, ktorí sa o tento druh rybiek zaujímajú, je táto monografia viac ako prínosom. Volá sa „Dobrodružství s amazonskými anděly“.

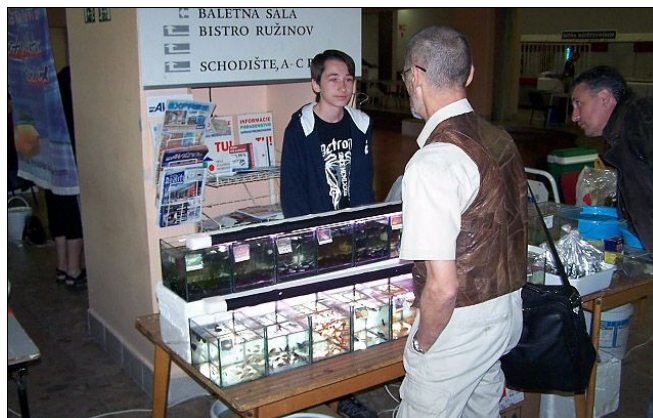
Ranná príprava stolov. (Foto: Jakub Uhrín)

Barkyho predajný stôl. (Foto: Jakub Uhrín)

Zastúpenie firmy SERA. (Foto: Jakub Uhrín)

Mladá generácia predajcov. (Foto: Jakub Uhrín)

Rizlaci. (Foto: Jakub Uhrín)

Ivan Vyslúžil. (Foto: Jakub Uhrín)

Jakub Suchánek a jeho SAK. (Foto: Jakub Uhrín)

Richard Tokúšev. (Foto: Jakub Uhrín)

Jan Burzanovský a jeho knižka. (Foto: Jakub Uhrín)

Jirko Sýkora s dcérou. (Foto: Jakub Uhrín)

Koblasovi a ich stánok. (Foto: Jan Burzanovský)

Jozef Chmelař. (Foto: Jan Burzanovský)

Vstupná hala. (Foto: Jakub Uhrín)

K dispozícii bolo aj mnoho ďalších predajcov, ako Milan Líbal alias clarkii, Jirko Němec, okolo ktorého som chodil asi najviac a ani som nevedel, kto to je. Veď snáď nabudúce sa aj zoznámime. Ďalej bolo vidieť kopu rôznych predajcov, ktorých som vôbec nepoznal a zabudol pofotiť, za čo sa im trochu ospravedlňujem, že nemôžu byť zverejnení v tomto článku.

Samotná akcia začínala o 9:00. Už pred deviatou hodinou stála dlhá nedeľavá rada ľudí, ktorá sa tiahla až von z budovy. Všetci boli nažhavení a len čo zaplatili vstupné, behali k tej svojej vecičke, ktorú túžili kúpiť. Dá sa povedať, že už pár minút po začatí akcie bola sála plná ľudí a predajcom sa nezastavili ruky. Ľudí stále pribúdalo... Všetci dá sa povedať spravili takú okružnú trasu okolo celého sálu a nakoniec odchádzali vysmiatí a spokojní. Na konci okruhu bol predajný stánok Jana Burzanovského a kto chcel, mohol si zakúpiť jeho knižku o skalároch, ktorú dostal rovno s jeho autogramom.

Okolo obeda sa to trochu ukludnilo, a tak nastal čas si oddýchnuť, posilniť sa a pokecať so známymi. V mojom prípade tých známych bolo hrozne veľa, keďže v Bratislave na tejto akcii som bol prvýkrát, takže s mnohými som si stihol akurát podať ruku, čo ma mrzí. Čo už, budem musieť prísť na tieto akcie častejšie :-).

Časť sálu v plnej prevádzke. (Foto: Jakub Uhrín)

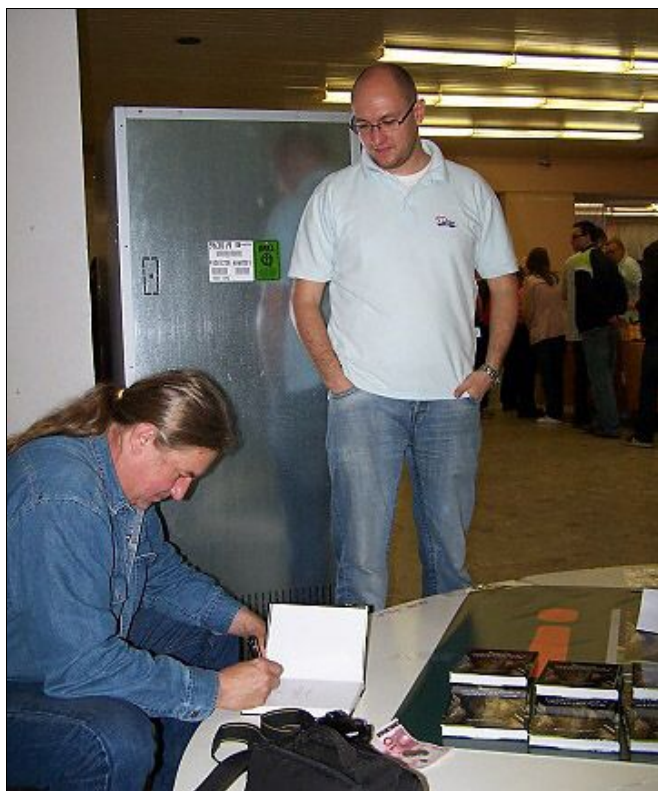
Laci, Honzo, langosh, Sorex, Míla Kolařík.
(Foto: Jakub Uhrín)

Predajný stánok clarkiiho. (Foto: Jan Burzanovský)

Zľava Michal1987, Andy40, p. Kolařík.
(Foto: Jakub Uhrín)

„Autogramiáda“ Jana Burzanovského, pre podpis si došiel barky. (Foto: Jakub Uhrín)

Miloš a Raviolka – príjemné osôbky :-). (Foto: Jakub Uhrín)

Čas na pokec a oddych u kávičky. (Foto: Jakub Uhrín)

Po obedňajšom oddychu nasledovali prednášky. Prednášali Milan Tichavský a Dušan Andris. Milan mal viac než slušnú prednášku o rode *Hypancistrus*. Celé to trvalo hodinu. Priblížil nám chov aj odchov rýb, ktoré chová doma. Bolo to tuším cez 10 druhov, ktoré chová aj odchováva. Asi 2/3 tejto prednášky mám pofotené a potom mi skapali batérie. (Môj foťák by mal asi šlapať skôr na benzín, pretože batérie žerie ako tank ;-).) Celkový dojem z prednášky bol bombový a ohodnotil by som ju plným počtom.

Na druhej prednáške Dušana Andrisa som žiaľ už nebol, pretože som spal dokopy asi 3 hodiny a tma v miestnosti ma strašne ničila, takže som sa bál, že tam zaspím. Preto aj veľmi ľutujem, že som tam nebol, no počul som veľké chvály aj na Dušanovu prednášku, ktorá bola vraj na rovnakej úrovni s Milanovou.

Milan Tichavský. (Foto: Jakub Uhrín)

Dušan Andris. (Foto: Milan Tichavský)

Po prednáškach sme celý sál prebehli ešte zopárkrát, poobzerali čo nám ostalo a čo by sme ešte mohli prípadne dokúpiť. Potom sme si ešte trochu oddýchli, pokecali a ako bonus nás nakoniec vzal barky do jeho malej, ale útulnej chovničky. Tam sme strávili dobrú polhodinku, pokochali sa a šli spať, pretože sa blížila záverečná a pomaličky sme sa už aj my museli zbalíť a upaľovať domov, aby sme došli aspoň pred desiatou večer.

Celú akciu z môjho pohľadu hodnotím veľmi pozitívne. Bratislavčanom takéto akcie zatiaľ môže závidieť celý zvyšok Slovenska, pretože organizátori z KLUBu.AKVA.SK to majú zmáknuté na 100 percent. Chcel by som im preto poďakovať, že to pre nás organizujú. Bol to perfektne strávený deň v Bratislave. Držím im palce, aby sa im minimálne takto darilo aj naďalej.

To je odomňa nateraz všetko. Dúfam, že sa vám článok páčil a ďakujem za pozornosť.

VIVARIUM BETTA SHOW 2010

Norman Durný

Dovoľte, aby som Vám priblížil túto akvaristickú udalosť zo strany nezávislého pozorovateľa a donedávna len diváka takýchto súťažných výstav. Zo začiatku som celú výstavu bral len ako bežný akvaristický výlet, keďže náš plán bol v podstate výletne načrtnutý. Mal pozostávať z piatkovej návštevy veľkoobchodu s rybami, ktorú sme mali v piatok 4.6.2010, v deň začatia Vivarium Betta Show 2010, naplánovanú po ceste do Mělníka; poobedňajšieho posudzovania rýb, kde som sa mal zúčastniť len ako pozorovateľ; a následne v sobotu a nedeľu sme mali predbežne naplánované nejaké návštevy chovateľov v blízkom okolí. Človek však mieni a ...

Takže, prvý bod našej výpravy, a to návšteva firmy Profi-Aquarium, nám vyšiel. Síce nám nič z ich ponuky nepadlo natoľko do oka, že by sme bez toho neodišli, no návštevu som neľutoval a začal sa tešiť z návštevy Vivária a ďalšieho programu. Po nejakých menších dopravných ťažkostiach v podobe obchádzok, pred ktorými nás síce varovali, ale nevyhli sme sa im, sme dorazili podľa časového plánu. Keďže sme zo sebou niesli aj nejaké súťažné ryby zo Slovenska, tak po úvodnom vítaní sa nasledovalo poctivé spisovanie zoznamov a vypúšťanie do výstavných akvárií.

Po príchode do Vivária prišlo na rad vybaľovanie rýb privezených zo Slovenska... (Foto: Norman Durný)

...a ich vypúšťanie do výstavných nádrží. (Foto: Norman Durný)

Všetko je hotové, ryby čakajú už len na porotu.

(Foto: Norman Durný)

Celkovo sa výstavy Vivarium Betta Show 2010 ako prvého kola Medzinárodných majstrovstiev bojovníč *Betta splendens* zúčastnilo 134 rýb od 26 chovateľov v ôsmich súťažných kategóriách. Výstavná časť v predajni Vivarium p. Kučeru na mňa pôsobila veľmi príjemne. Vôbec nie tak príliš stroho a vyslovene technicky účelne ako na niektorých iných výstavách, ale skôr ako altánok nejakej japonskej záhrady s nádhernými kvetmi v podobe bojovníč ukrytými pod ním. Celkovo sa mi páčilo estetické zakrytie všetkého rušivého, no potrebného, okolo výstavy. Naozaj návštevníci mohli nerušené sledovať vystavované ryby.

Po umiestnení všetkých rýb a nasledujúcej krátkej prestávke začala prvá oficiálna časť výstavy – posudzovanie rýb. Ako prvé pred samotným bodovaním rýb sa porota dohadovala na spôsobe bodovania a ešte si prelistovala súťažné propozície a vymieňala názory a skúsenosti.

Porada porotcov nad bodovacími lístkami a ide sa na to...

(Foto: Norman Durný)

Ako sa patrí, prvé prišli na rad samičky.

(Foto: Norman Durný)

Následne okolo 15. hodiny popoludní začalo samotné bodovanie súťažných rýb. Odvážny plán, že po bodovaní stihneme niekde aj večeru, sa po približne hodine, keď sa posudzovala len desiata ryba v poradí, začal rozplývať. Čas pri posudzovaní neúprosne plynul a keby nebolo p. Kučeru, ktorý pri sledovaní času zistil, že to bude s večerou ťažké, a nezorganizoval nám ju priamo do Vivaria, asi by sme šli spať na lačno. Samotné posudzovanie nakoniec skončilo až po polnoci, no po ňom nás ešte čakalo umiestňovanie štítkov s výsledkami na akváriá, aby v sobotu ráno bolo všetko pripravené pre návštevníkov.

Sobotné ráno a samotný začiatok výstavy pre verejnosť nemôžem sprostredkovať, keďže som musel dospieť zameškané :-)) a dostal som sa na rýchlo do Vivaria až okolo jedenástej hodiny. Divácka účasť bola „tak akurát“ – nebolo plno, ale ani prázdno a dalo sa nájsť miesto pred stojanmi a obdivovať ryby.

Keďže sme mali našu povinnú účasť a „robotu“ vo Vivariu za sebou, mohli sme začať s Milom plánovať nejaké návštevy po okolí. Keďže z plánovanej návštevy Romana Slabocha pre jeho neprítomnosť zišlo, na rýchlo nám bola vybavená návšteva prevádzky firmy Aquamaster p. Kudrny v Koleči. Po počiatočných ťažkostiach s jej nájdením sme boli privítaní v peknej modernej chovni. Pre krátkosť času, a tiež aby sme príliš nezdržovali personál, sme prezreli všetky nádrže s rybami aj bezstavovcami, prehodili pár akvaristických slov a pobrali sa ďalej.

Druhá naša sobotná zastávka smerovala do Děčína k pánovi Bošinovi. Jednak bol Milo zvedavý na jeho chov bojovníc a aj sme ho pôvodne chceli prekvapiť oznámením jeho skvelých výsledkov s vystavovanými rybami. Prekvapenie sa nám nevydarilo, keďže výsledky sa šírili internetom rýchlejšie ako naše auto, no samotná návšteva prebiehala veľmi priateľsky. Preberali sme aj akvaristické aj neakvaristické témy, najmä okolo ich krásneho papagája Žaka, ktorý nám robil na dvore spoločnosť.

Samotná chovňa pána Bošinu nebola veľká ani pôdorysom ani neohúrila objemom vody, no toľko bojovníc som v živote naraz nikde na vlastné oči nevidel. Pri prezeraní si naozaj tisícok rýb sme dostali aj zopár rád „čo a ako“ s ich chovom. Naozaj mal pán Bošina v chovni bojovnice takých farebných kombinácií a variet, že by sa tam dal stráviť aj celý deň a pri tom počte by sme ani všetky neprezreli. Ako to už pri takýchto návštevách býva, „rovnako postihnutí“ si vždy nájdú spoločnú reč a neostalo len pri výmene skúseností, ale Milo dohodol aj nejaké ryby do svojho chovu.

Sobotný večer sme sa ešte zastavili na chvíľku vo Vivariu a aj keď bolo po oficiálnych otváracích hodinách, vládol tam ešte pracovný ruch.

V posledný deň víkendu sme mali ešte doobeda čas na voľný program, a keďže nás už nenapadol žiaden vhodný akvarista na návštevu volili sme medzi návštevou pražskej ZOO alebo botanickej záhrady. Nakoniec zvíťazila botanická záhrada so skleníkom Fatamorgana, ktorá akurát vyplnila naše doobedie a na obed sme už mohli byť prítomní na oficiálnom vyhodnotení Vivarium Betta Show 2010 spolu s odovzdaním pohárov pre víťazov odbornej časti aj laickej časti súťaže. Oficiálneho vyhlásenia s odovzďovaním cien sa zúčastnilo pozhnané ľudí, ako aj samotných vystavovateľov, tak aj potenciálnych záujemcov o dražbu rýb po ukončení výstavy.

Pre úplnosť uvediem výsledky hodnotenia odbornej poroty v zložení: Miloslav Pešek (SK), Lenka Vránová (CZ) a Peter Halai (SK), ktorá mala naozaj čo robiť, aby posúdila všetkých 134 rýb do posledného detailu.

(V poradí: **súťažná kategória**, chovateľ, klub, zaradenie ryby, bodové hodnotenie.)

Plakat (PK):

Pešek Miloslav (KLUB.AKVA.SK)	PK-B	85 b.
-------------------------------	------	-------

Halfmoon (HF):

Tabery Vladimír (Klub akvaristů Děčín)	HM-B	87 b.
--	------	-------

Crowntail (CT):

Bošina Jiří (Klub akvaristů Děčín)	CT-B	67 b.
------------------------------------	------	-------

Veiltail (VT):

Toth Štefan (SZCH Banská Bystrica)	VT-B	69 b.
------------------------------------	------	-------

Doubletail (DT):

Bošinová Jaroslava (Klub akvaristů Děčín)	DT-B	80 b.
---	------	-------

Kombinované variety (CV):

Bošina Jiří (Klub akvaristů Děčín)	CV-A	85 b.
------------------------------------	------	-------

Samice Singeltail (STF):

Dekánek Daniel (KLUB.AKVA.SK)	STF-B	64 b.
-------------------------------	-------	-------

Samice Doubletail (DTF):

Bošina Jiří (Klub akvaristů Děčín)	DTF-B	72 b.
------------------------------------	-------	-------

Najlepšia ryba výstavy:

Tabery Vladimír (Klub akvaristů Děčín)	HM-B	87 b.
--	------	-------

A výsledky podľa diváckeho anketového hlasovania:
(V poradí: chovateľ, číslo nádrže, súťažná kategória.)

- 1.miesto Tabery Vladimír – č. 24 - HM
- 2.miesto Bošinová Jaroslava – č. 107 - PK
- 3.miesto Bošinová Jaroslava – č. 37 – HM

Z porovnania celkových výsledkov, ktoré môžete nájsť na stránkach Vivaria [1], sú výsledky podľa ankety návštevníkov nie príliš vzdialené od umiestnení podľa bodovania porotou.

Takéto trofeje čakali na víťazov z hodnotení od poroty aj návštevníkov. (Foto: Norman Durný)

Pred oficiálnym vyhlásením výsledkov a odovzdávaním cien sa už zišli niektorí vystavovatelia a začalo ďalšie porovnávanie rýb – medzi nimi. (Foto: Norman Durný)

Ktorá že to samica bola najlepšia? (Foto: Norman Durný)

A je to tu. Slávnostné vyhlásenie výsledkov p. Kučerom.

(Foto: Norman Durný)

Diplom a pohár pre víťazku jednej z kategórií p. Bošinová.

(Foto: Norman Durný)

Pán Bošina, ktorý získal prvé miesto v troch kategóriách.

(Foto: Norman Durný)

Odvzdávanie hlavnej ceny – knihy o fascinujúcich Thajských bettách absolútnemu víťazovi výstavy p. Taberymu. (Foto: Norman Durný)

Losovanie šťastných výhercov z diváckeho hlasovania. (Foto: Norman Durný)

A máme tu víťazov Vivarium Bettashow 2010. Zľava pán a pani Taberyovi a pani a pán Bošinovi. Na výstavné betty asi musí pomáhať celá rodina a potom sú z toho samí šampióni :-). (Foto: Norman Durný)

Po odovzdaní všetkých cien pre vystavovateľov nasledovalo vyžrebovanie cien pre účastníkov diváckej ankety a potom prišla samotná bodka na záver výstav betičiek – aukcia vystavených rýb.

Prekvapila ma celkovo účasť ľudí, ale aj účasť tých, o ktorých si myslím, že nie sú chovatelia a nešlo im ani tak o obohatenie chovu, ale skôr o domáce zvieratko. Možno to bolo spôsobené naozaj krásnymi rybami, ktoré nie sú predávané bežne v predajniach, alebo aj veľmi priaznivou vyvolávacou cenou 50 CZK. Aj priebeh samotnej aukcie nebol vôbec vlašný a o niektoré ryby bol naozaj veľký záujem a bolo vidieť aj sklamanie, keď to prosté nevyšlo.

Vyfúkne mi niekto toho môjho v aukcii? (Foto: Norman Durný)

Po prvé, po druhé, po tretie, predané. (Foto: Norman Durný)

K celkovému dojmu z výstavy len dodám, že po absolvovaní posudzovacieho maratónu, aj keď len ako pozorovateľ, kým som sa doteraz na výstavách bojovník kochal krásou všetkých vystavovaných rybiek, si už teraz na rybkách všimám viac jednotlivé nedostatky voči štandardu ako ich celkovú krásu. Dúfam, že ma však táto deformácia do najbližších kôl organizovaných na jeseň na Slovensku opustí :-).

Ku koncu by som chcel všetkým, čo sledujú dianie okolo rybiek *Betta splendens*, ale aj ostatným priaznivcom akvaristiky pripomenúť termíny nasledujúcich kôl Medzinárodných majstrovstiev *Betta splendens*. Druhé kolo organizované martinskými akvaristami [2] sa bude konať **10.-11.9.2010 v Martine** a tretie kolo **2.-3.10.2010 v rámci akcie „Akvaristická jeseň v Bratislave 2010“**, kde sa aj dozvieme celkové výsledky majstrovstiev. Stále sa ešte môžete zapojiť do majstrovstiev, v ktorých sa do celkových výsledkov rátajú dve najlepšie kolá. A dve kolá sú ešte stále pred nami.

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

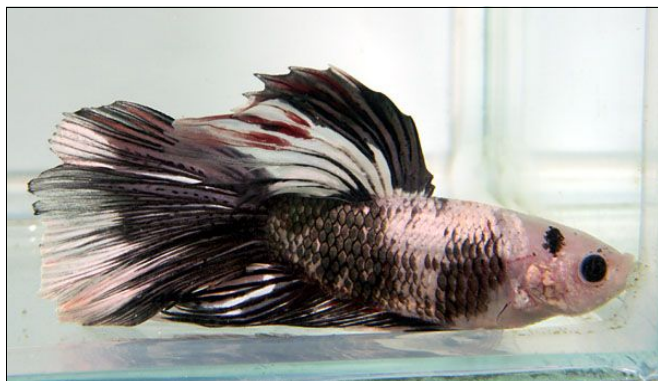
(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

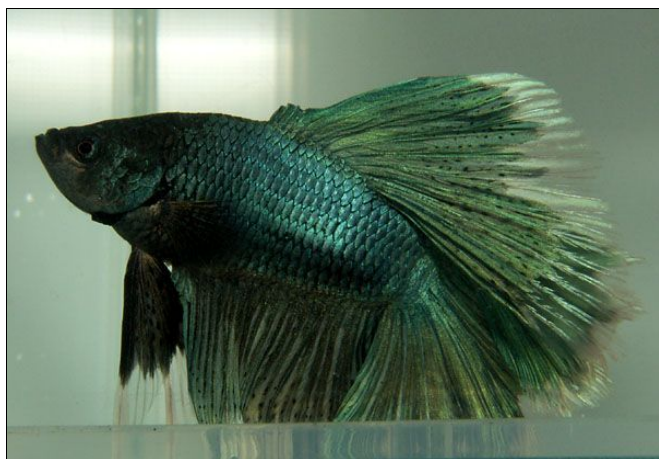
(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

(Foto: Norman Durný)

A na úplný záver môjho priblíženia priebehu výstavy musím poďakovať p. Tomášovi Kučerovi za príjemný víkend v spoločnosti pekných rýb, Paní a Pánov akvaristov, ktorí ich dokážu odchovať, a za nových chovancov do mojich akvárií.

Odkazy:

- [1] www.vivarium.cz
- [2] www.akvamartin.sk
- [3] www.klub.akva.sk

TIERPARK HELLABRUNN (2.): VELKÉ EXPOZICE

Jakub Lacina

Minule jsem vás provedl mořskou částí akvariijní expozice v mnichovské zoologické zahradě. Teď už přišel čas na tu sladkovodní – i když ne tak docela. V tomto díle mé fotoreportáže totiž představím jen několik málo nádrží, které jsou mimo hlavní část Akvária, ještě v prostoru tropického domu, Urwaldhausu. Tady tvoří kulisu ke krytým výběhům pro šimpanze a gorily. Proto se tu také dost mizerně fotí, ale snad vám i takto zprostředkovaný zážitek přinese něco zajímavého a především chuť rozjet se brzo do Hellabrunnu a vidět vše na vlastní oči!

Jak už jsem naznačil, nepůjde jen o sladkovodní nádrže (slovo akvárium se pro tyto expozice opravdu nehodí, uvidíte sami). Pro mě osobně nejzajímavější je část s brakickou vodou simulující pobřežní zónu i s příbojem. Nechybí mangrovy, lezci, hladinovky a samozřejmě stříkouni...

Vždy tu bývá plno lidí. (Foto: Jakub Lacina)

Stříkoun lapavý *Toxotes jaculator* a pod ním americký sumec *Arius seemani*. (Foto: Jakub Lacina)

Pohled na hladinu, kde se prohání „čtyřoké“ hladinovky. Úžasné aktivní zvířata! (Foto: Jakub Lacina)

Kaložrout *Scatophagus argus*. (Foto: Jakub Lacina)

Pro děti je podobný pohled pod hladinu jedinečným a vyhledávaným zážitkem. (Foto: Jakub Lacina)

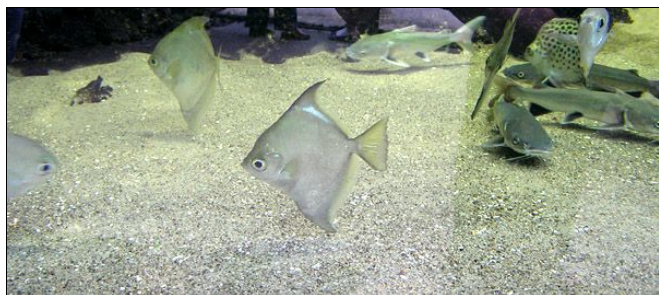
Hladinovky *Anableps anableps*. (Foto: Jakub Lacina)

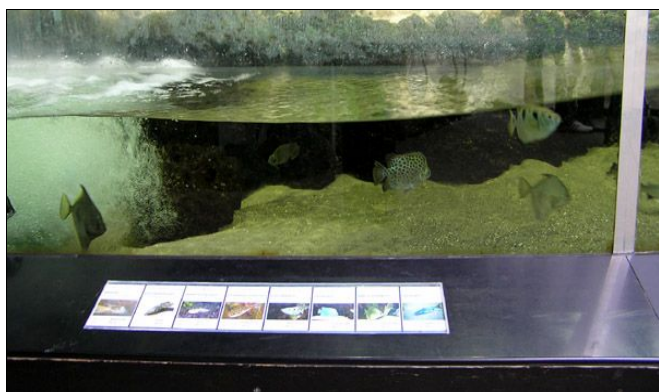
Plaváček :-). (Foto: Jakub Lacina)

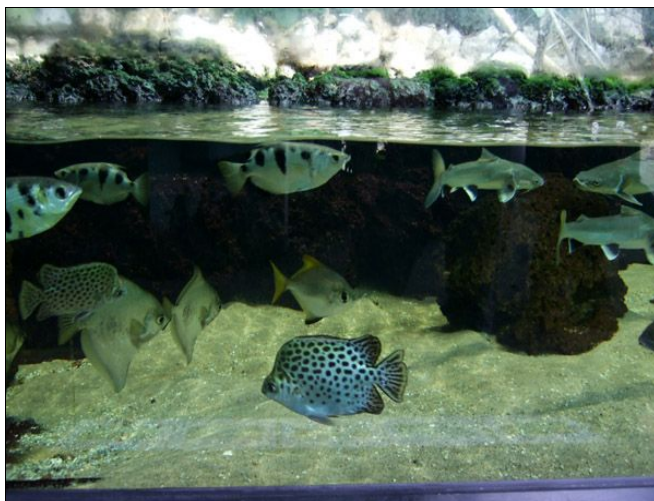
Kdo by tohle nechtěl mít doma? (Foto: Jakub Lacina)

Monodactylus argenteus. (Foto: Jakub Lacina)

Občas do nádrže „šplouchla“ pořádná vlna a rybám se to očividně líbilo. (Foto: Jakub Lacina)

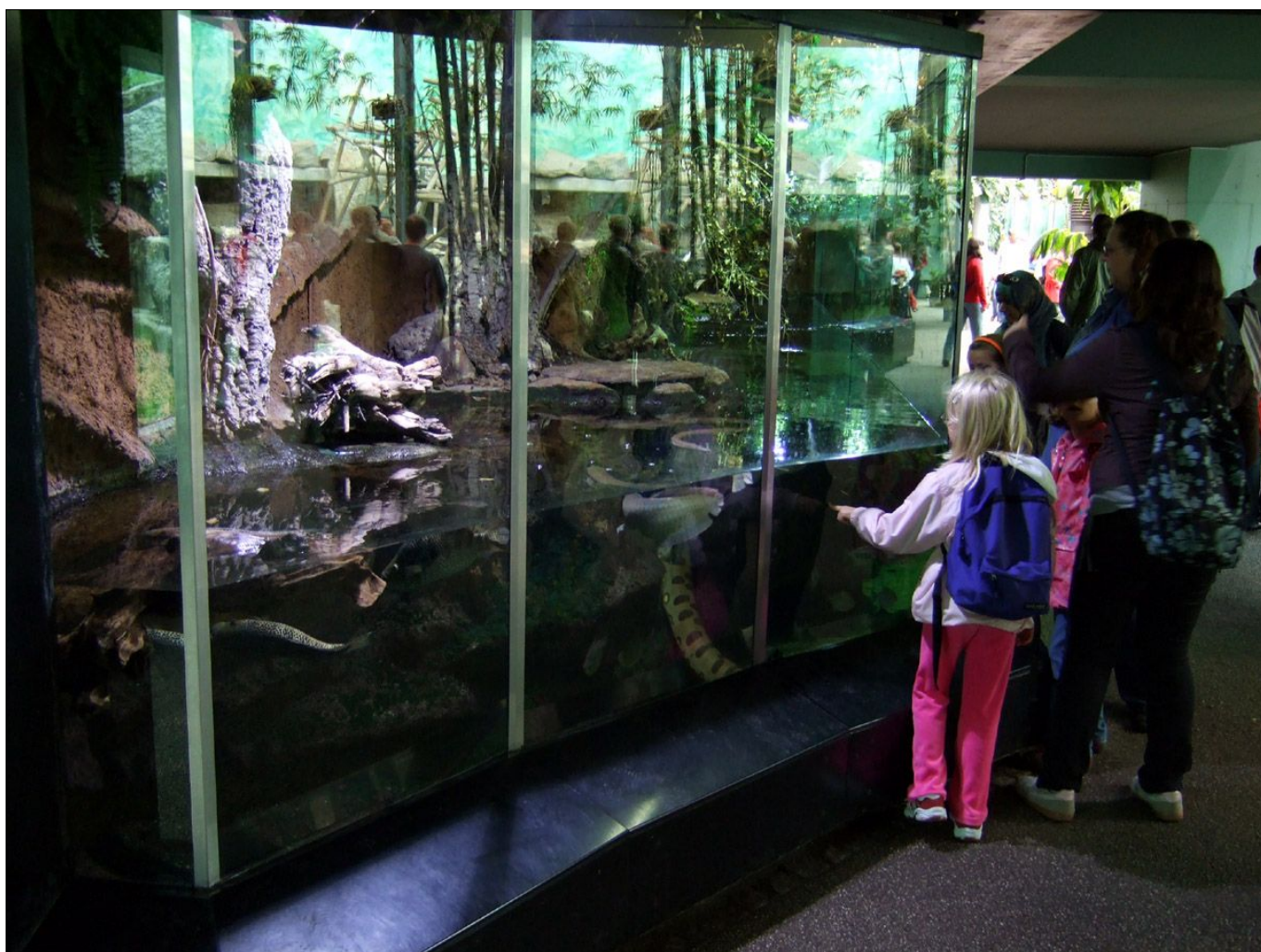

(Foto: Jakub Lacina)

Tahle nádrž se mi ohromně líbila a protože jednou plánuji pořídit si něco podobného v menším měřítku, hodně jsem ji okukoval a zřejmě je to i poznat z množství fotografií, kterými jsem vás zaplavil. Pojďme ale dále... Ve vedlejší velké nádrži byli ohromní černí sumci a s nimi vodní želvy a kajmani. Zajímavé, ale tohle bych domů nechtěl :-).

(Foto: Jakub Lacina)

(Foto: Jakub Lacina)

Také další velká expozice byla obývána jak rybami, tak plazy. Skutečně obrovská anakonda poutala pozornost všech okoljdoucích navzdory tomu, že se po většinu času ani nepohnula. Společnost jí dělaly krásné bílé arowany, několik ryb ze skupiny „piraní“ a velké cichlidy.

Tímto se s vámi opět rozloučím a v příštím díle sejdeme konečně po schodech do sklepení, kde ZOO Hellabrunn ukrývá desítky krásných nádrží. A pro milovníky klasických sladkovodních akvárií se tam je na co dívat!

(Foto: Jakub Lacina)

(Foto: Jakub Lacina)

**Pravidelně každou druhou sobotu v měsíci
od 8:00 do 12:00**

Find us on
Facebook

AQUABURZA on Facebook

**Staňte se našim
fanouškem**

**13.3.2010
10.4.2010
15.5.2010
12.6.2010
11.9.2010
9.10.2010
13.11.2010
11.12.2010**

MENZA VŠB-TU

Studentská 1770,
700 32 Ostrava - Poruba

AQUABURZA

OSTRAVA

Akvarijní ryby | Akvarijské sety | Akvarijské rostliny | Pomůcky pro akvaristy |
Krmiva | Odborná literatura | a mnoho dalšího...

Změna termínů vyhrazena. Aktuální informace naleznete na:

www.aquaburza.cz

Pořadatel:

Partneři akce:

AKVARISTA CZ
Vše o akvaristice, vše pro akvaristy

RYBICKÝ.NET
Akvaristický portál
vše pro akvaristy, vše o akvaristice

AkvaPortál.cz

aquaristik
vše pro akvaristy, vše o akvaristice

NAŠE OSTRAVA.cz

...nepostradatelný časopis
www.fauna.cz

Vstupné: Dospělí 30,- Kč | Děti, studenti, držitelé ZP a ZTP průkazů 15,- Kč | ZDARMA děti do 15 let, pouze v doprovodu rodičů

1. ročník Medzinárodné majstrovstvá bojovníc (*Betta splendens*)

1.kolo 5.6 - 6.6. 2010 "Vivarium Betta Show"
Vivárium ZOO

Řipská ulice (areál firmy MEFRIT) 276 01 Mělník, +420 602 448 253

2.kolo 10.9 - 11.9. 2010
SZCH ZO AKVA MARTIN

Centrum voľného času "KAMARÁT", Andreja Kmeťa 22 /oproti hlavnej
Pošte/ Martin, +421 903 532162

3.kolo 2.10. - 3.10.2010 "Akvaristická
jeseň 2010"
Klub akva.sk Bratislava

DK Ružinov, Ružinovská 28, 821 01 Bratislava, +421 904 142 501

VIVARIUM
www.vivarium.cz

akvamartin.sk

**klub
akva.sk**
www.klub.akva.sk

Medzinárodná výstava bojovníc

4.ročník výstavy *Betta splendens* v Bratislave
prebehne ako súčasť akcie:

1. Medzinárodné
majstrovstvá bojovníc

Prednáškové popoludnie

prednášky sa uskutočnia v sobotu o 13:00 hod.

Akvatrhy

tradičná akvaristická burza

program pre deti, súťaže, tombola, klubový stánok

Akvaristický klub **KLUB.AKVA.SK**

klub@akva.sk, www.klub.akva.sk, +421 904 142 501

2. - 3. októbra 2010

sobota: 9:00 - 17:00

nedeľa: 9:00 - 13:00

DK Ružinov

Ružinovská 28, Bratislava

Vstupné
1,50 €

Akvaristická jeseň v Bratislave

partneri akcie

AKV@SHOP
ONLINE AKVARISTIKA

New Era
Aquaculture

Sera

VIVARIUM
www.vivarium.cz

akva.sk
www.akva.sk

Cichlid.sk
cichlidka online zariadenia

Akvaproduct
Tokušev Richard

CULTUS
Kultury a.s.